

Este 2-3 szem Artin

letlen, aktuális, a szükségét szolgáló forma és van egy olyan, ami született, organikusan kinőtt egyéni, egyetlen és soha vissza nem térő forma. A regények egyre növekedő népszerűsége ezt a kategóriát állandóan pusztította. Erre nézve nincs is megfelelően ítélező fórum. Az egyetlen mérőszám a hatás. Minthogy azonban elménk a hatások tekintetében megbízhatatlan, megbízhatatlanok ezek a mérőszámok is. Az összehasonlítások és a rangkülönbségek megítélése szintén megbízhatatlan. Minden az izlés, a benyomás, a pillanatnyi szükség kívánságai szerint igazodik és nincsenek kategóriák, amelyek az értékek megítélésére nézve felhasználhatók lennének.

Gyakran felmerült a kérdés, vajjon a hírnév hozzátartozik-e az emberi természet eredeti ösztöneihez. Meg kell állapítanunk mindenekelőtt, hogy az érvényesítési hajlamtól és annak leg-erősebb formájától, a becsüváltól, még a legnemesebbtől is erősen különbözik. A hírnév egy metafizikai kívánság, amely nagyon mélyen van beleágyazva az emberi lélekbe. Nem egyéb mint vágykomplexum, amely a lényeg toaélést követeli, lemondván a lét fennmaradásáról, ami amúgy is hiu kívánság. Ébredő tudatom első gondolata hírnév volt, amely minden más gyermekkori hajlamaimat és kívánságaimat elnyomta.

Goethe azt mondta, hogy amit az ember gyermekkorában kíván, azt öreg korában dusan megkapja. Nagy írónia rejlik e szavak mögött. Mert hiszen a hírnév ne ma saját, hanem mások illuziója és ha tulajdonosában emeli is az öntudatot, akkor ezt meg kell fizetnie és pedig lelki többtermeléssel.

Ez a benső befektetési kényszer megfosztja az írókat attól a lehetőségtől, hogy élvezzen egy állapotot, vagy hogy előnyt szerezzen belőle. Mert hiszen a hírnév egyúttal a megszűnés veszedelmét is rejti magában, amire tiszta értelemben vett pótlást aligha lehet találni. A legigazoltabb halhatatlansági remények is meghiusulnak, ha az idő mérhetetlenségével mérjük. Régebben hosszú disputáim voltak Schnitzler Artur elhunyt barátommal a kérdés fölött. Egy alkalommal türelmetlenül válaszolt. „Nem értem — monddta — miért akar attól a kis halhatatlanságtól? Jó. En hajlandó vagyok magának száz évet adni. A többiekől ötszázévet kap”

Ezzel természetesen elhallgattattott, de ha szép estéken nézem a csillagos eget, boldogságomban még mindig úgy rémlik előttem, hogy az ég és csillagai garanciat adnak. Arra, hogy megvalósulhat az, ami ésszel föl nem fogható.

A szatmari Victoria-szálló és kávéház ORTH. KÓSER éttermének a bérlete kladó

Az étterem évtizedek óta fennáll és bevezettségnek örvend. A bérletet csakis kiváló szakmabeli egyének kapják meg, akik ezenkívül az orth. rituálé szempontjából is kifogástalanok. A bérlet 100,000 lej tőkét igényel. Ajánlatokat a tulajdonoshoz: Weisz Izrael Sighet címre küldendők.

Templomok, nagy térfogatu termek gyors és hatályos átfutése,

egyidejű szellőztetéssel, gazdaságos tüzelőanyag-fogyasztással. Berendező: **Marko V. ok. gépészmérnök (L.U.)**
Calea Regele Ferdinand 43-45.
Telefon 453.

Select Mozgó Jön: Luana „Paradicsommadár” Doiores del Rio-val

Kofferes gyermekgyilkosság Szombathely közelében

Budapest, március 11. Borzalmas letre bukkantak Gyöngyös-Hermán község határában Kosztolicz bérlő kocsisai, amikor szalmáért mentek ki az erdőszélen álló szalmakazlakhoz. A kazlaknak az erdő felé néző oldalán egy elegáns barna bőrkoffert találtak, kevés szalmával letakarva. Kíváncsi-an felnyitották és legnagyobb megdöbbenésükre újságpapírba csomagolva egy csecsemő holttestét találták benne, amelynek nyakán vastag zsineg lógott. A koffer mellett feltűnt egy félmétre hosszú, négyszögletes vasdaráb és egy tűzevaló hasábjá is. Rög-tön jelentették az esetet az előjáróság-nak, ahonnan halottkém érkezett ki. Nemsokára megérkezett Máray Szabó Tamás dr. szolgabíró és Matics Jenő dr. járásorvos is. A bizottság alaposan átvizsgálta a koffert.

A halott csecsemő a Wiener Journal február 25-ki számába volt csomagolva. A papír a fej körül vérről volt átitatva. A koffer belülről a Wiener Journal február 11-i számával volt kibélelve. Egy kékpetyves fehér fejkendő is volt a kofferben. A vizsgálat megá-lapítása szerint az újszülöttet először fejbeütötték, aztán zsineggel fojtogaták és így agyarázkódáson kívül fulladás okozta halálát. A borzalmas büntény két-három héttel ezelőtt követheték el. A csendőrség véleménye szerint a csecsemő a kofferről itélve, magasabb társadalmi osztályból származó szülők gyermeke lehetett. Valószínű-nek tartják, hogy egy arrafelé robozó autóból tették ki és rejtették a szalma alá. A lelketlen gyilkos kézrekerítésére a csendőrség erélyes nyomozást indított.

Hétfőn nyújtják be a kontesztációt a községi választások ellen a kartell-pártok képviselői

Milyen alapon támadja a blokk a kontesztációt?

Cluj-Kolozsvár, március 11. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári városházán szombaton végezték el az utolsó simitásokat a választások ellen beadott kontesztáció szövegén. Szombaton délután a városháza szellemi vezére Hatiegan Emil dr. erdélyi miniszter lakásán konferenciáztak és a véglegesen megszövegezett kontesztációt hétfőn fogják benyújtani a helyi revíziós bizottságnál.

A kontesztáció pontjait az Uj Kelet tegnapi számában már közöltük. A román blokk részéről természetesen erőteljes ellenállást kísérelnek meg a kontesztáció ellen, melynek azonban valószínűleg sikere lesz, mert úgy az első, mint a második pontban jogilag igazolható kontesztációkkal élt a város.

A közigazgatási törvény módosítása szerint ugyanis fennáll az a tény, hogy a törvényszék nem illetékes a választási névjegyzékbe való felvétel dolgában dönteni. A fellebbezési fórum, a módosító javaslat szerint, a tábla. Ez a paragrafus még nem szerepelt a törvényszék rendelkezésére álló törvényben és így a revíziós

bizottságnak módjában lesz a választásokat ezen az alapon megsemmisíteni.

A második pontnál érdekes vita várható a revíziós bizottság előtt. A kontesztáció bizonyítani kívánja, hogy a blokk diákjai egy igazolvánnyal többször is le-szavaztak. A választást vezető elnökök több alkalommal konstatálták is a vissza-éléseket és például Pastia Constantin vizsgálóbíró hét, a diákokthoz bélyegző-jével ellátott igazolványt el is kobzott, majd áttette azokat a rendőrséghez. Az igazolványok most az ügyészségnél vannak.

Ennél a pontnál a blokk azért fogja támadni a kontesztációt, mert szerintük, akit visszaélésen rajtacsíptek, amugysem szavazott le, azokról pedig, akik hasonló módon szavaztak le, nem lehet bebizonyítani, hogy hamis igazolványokat használtak.

A kontesztáció sorsa elé élénk érdeklődéssel tekintenek a város politikai köreibben. Nagyon valószínű, hogy még sokáig az interimár bizottság fogja vezetni a város ügyeit.

Két velkező sláger a Royal Mozgóba

„Mit szól majd a férjem“?

Renate Müller és Georg Alexander „Ufa“ operett-világszláger

Fontos határozatokat hozott a radikális cionisták harmadik konferenciája

A radikális párt álláspontja a kibővített Jewish Agencyvel, az angol mandatárius politikával és a palesztinai szociális kérdéscikkkel szemben

Varsó, március 11. A napokban zajlott le Varsóban a Jizchak Grünbaum vezetése alatt álló radikális cionista párt harmadik konferenciája. Dr. E. Margulies és dr. Nahum Goldmann referáltak az aktuális cionista kérdésekről, amelyek körül élénk vita folyt a konferencián. A tárgyalások során kialakult a radikális cionisták egységes álláspontja a cionista mozgalom napirenden levő problémáival szemben. A konferencia számos nagyjelentőségű határozatot hozott, amelyek különösen most, a cionista világkongresszus előtt bírnak fokozottabb aktualitással. Ezek a határozatok a következők:
A kibővített Jewish Agency ellen

1. A konferencia megállapítja: hogy azok a programatikusan nézetek és meg-

győződések, amelyek a radikális csoport megalakulásához vezettek és amelyek a radikális cionisták programjában jutottak kifejezésre, beigazolást nyertek, különösen a Jewish Agency kibővítése tekintetében és igazolták azt a harcot, amely a mandátumból adódó jogainak megosztása és minden lemondás-politika ellen irányult. Ezek a nézetek ma rendkívüli jelentőséggel és aktualitással bírnak a cionista mozgalomban és a palesztinai országépítés művében. A maximalista cionista célkitűzés és politika szintézise egy demokratikus és a szociális kérdésekben progresszív beállítottsággal, egyaránt szükségesnek és hasznosnak mutatkozik éppen a cionista mozgalom mai helyzetében.

2. Politikai vonatkozásban megállá-

Tüdőbetegek!

Prof. Dr. Páter tüdőteája erősíti és gyógyítja a tüdőt. A tüdőszövet sebeinek elmeszesedését kedvezően befolyásolja, megszünteti az éjszakai izzadást, csökkenti a köhögési ingeret és a köpetet, a tea étvágygerjesztő, testisulyt növel és erősíti a test ellenálló képességét. Tüdőbetegek a Prof. Dr. Páter-féle tüdőtea rendszeres használata az egészségi állapotban nagy javulást idéz elő s ennek nemcsak külsőleg lesznek látható jelei, hanem sok esetben tartós gyógyulást hoz. Ezek dicsérik ezen gyógytea kiváló hatását. Prof. Dr. Páter tüdőteája a megyeszékhelyek legtöbb gyógyszerárában és drogériájában kapható azonnal, ahol nem, ott a gyógyszerész kifejezett kívánságára az eredeti csomagolású teát néhány napon belül megszerzi. Minden eredeti csomagban a feltaláló törvényileg védett fényképe és aláírása látható. Levelezőlap útján a tea „Csillag“ gyógyszer-tár Brasov, Hosszu ucca 5. sz. a. lekarakottól rendelhető.

pitja a konferencia, hogy egy bizonyos engedékenységgel állt be, anélkül azonban, hogy a mandatárius hatalom palesztinai politikája valóban okot adna egy tényleges megelégedettségre. A cionista politika lényeges posztulátumai — mint különösen a szabad zsidó bevándorlás, a zsidóknak a közmunkákban való jelentős részvétele, a mandátum szellemének megfelelő föld-, adó- és vámpolitika követelményei — mind a mai napig sem teljesültek. Mint eddig, a mandatárius hatalom magatartása a zsidó éntömükével szemben még mindig nem tisztázódott és nem hatja át a mandatárius kötelezettségek teljesítésének akarata. Erős és harca kész cionista politikára van szükség, még pedig égető sürgősen, elsősorban minden parlamentáris kísérlet félreértéhetetlen elutasítása és Transzjordánia-nak a zsidó kolonizációs munkába való bele kapcsolására irányuló törekvések és fázadások következetes folytatása tekintetében.

A palesztinai szociális problémák

3. A szociális ellentétek kérdésében amelyek a Jisuv növekedő fejlődésével mindinkább kiéleződnek és elsőrendű fontosságra emelkednek, a radikális pártunk programja alapján rendkívül fontos feladatot kell teljesítenie. A Jisuv, két osztályszerűleg elválasztott részre való szakadásának veszélye rendkívül nagy és rendkívül káros szakadást idézhet elő a cionista mozgalomban is. Ez a veszedelem csak úgy hátritható el, ha sikerül olyan megoldást találni az aktuális szociális viszonyok kérdésében Palesztinában, amely a munkásság jogos követelményeinek elismerése mellett biztosítja a nemzeti és általános cionista szempontokat. A radikális párt meggyőződése, hogy Palesztinának egyenlő mértékben nyitva kell állania a nép összes szociális rétegei számára, amilyen mértékben ott egzisztenciális lehetőséget találnak, az ország azonban csak a mezőgazdasági munka, a kereskedelem és az ipar alapján épülhet fel. A szabad zsidó munkás, aki maga határozza meg életformáját, döntő tényező a jövőző zsidó Palesztinában. Ezért egy olyan építési bázist kell biztosítani, amely a nép összes rétegei igényeinek figyelembevételével, különösen a középosztályt illetőleg, kifejezésre juttatja a cionizmus megújodási karakterét a szociális kérdések alakulásában is.

A különböző rétegek érdekeivel szemben a radikális párt történelmi feladatának tekinti, hogy a cionista ezme összekötő és egységesítő követelményeit és a cionizmusnak, mint a zsidó nép szabadságmozgalmának, a zsidó élet minden területén megnyilvánuló jellegét proklamálja. A csoport érdek-ked minden kötöttségtől mentesen, a radikális cionizmus, éppen a zsidó nép mai katasztrófális helyzetében, amelyben a napról-napra növekedő nyomor egyre nagyobb tömegekben sodorja a zsidókat Palesztina fele: a mindent átfogó cionista eszme ügyvivőjének tekintti magát.

Eladó

népes, zsidó lakta városban
**lőforgalmu, reáljogu
gyógyszertár**

Felvilágosítást ad: Ekker Ernő Sighet,
Str. Petru Gradisteanu 8.

A
re
a k

Maniu

Bék

Bucures
Uj Kelet
rövidesen
Vele egyi
mezőgazda
kérdése, a
foglalkozt
szokat. A
mely meg
tásával re
nyáron ha
zeti paras
kivül hely
mitőszéki
hogy a h
nem enge
vényes ut
ban a me
hajtsa fe
felfüggesz
sején lejá
megoldása
Popovic
Ratescu s
cu képvise
javaslatot
nemcsak a
rosi tartó
konverzió
nemzeti
egyébként
kötelezett
zások rend
ni a váro
zölden hel
dötték a
és az elle
rövidesen
A nemz
számára s
ségekkel i
tája. E pi
hogy a p
tások felf
tesz elege
Másfél év
féle kon
került, az
adatok sz
tettek val
igen mut
hogy a jö
természet
gazdasági
zelhető el
teljesen.

A más
parasztpá
két olyan
tozás-rend
megnehez
mitőszéki
törvényho
zásokhoz
egyesmén
te magát a
mus poli
tartja az
nemzeti
helyre ve
sági érde
hogy ez
ologóia e
össze a g
nemcsak
engedését
magának
szét sem
ilyen me
ban Genf
mitőszék
nes.

Hogya
mány kib
lanatban
kormány
lentétes
Madgear
a minap

Az összes tartozások rendezéséről intézkedik a kormány új konverziós javaslata

Maniu és Mihalache távollétében kénytelen a nemzeti parasztpárt a tartozás-rendezés fontos problémájában dönteni. Genf, vagy konverzió

Békéltető bíróság elé utalják az adósokat és hitelezőket

Bucuresti-Bukarest, március 11. (Az Uj Kelet tud.) Április elseje kopogtat rövidesen a román politikai élet ajtaján. Vele együtt ismét aktuálisá válik a mezőgazdasági tartozások rendezésének kérdése, amely közel másfél esztendője foglalkoztatja a politikusokat, közigazdászokat. Az Argetoianu féle törvényt, amely megkísérelte a tartozások leszállításával rendezni ezt a kérdést, az elmúlt nyáron hatályon kívül helyezte a nemzeti parasztpárti kormány. De hatályon kívül helyezte a törvényt a legfőbb semmitőszéki döntés is, amely kimondotta, hogy a husz holdan felüli birtokoknál nem engedhető meg a tartozásoknak törvényes uton való leszállítása. E pillanatban a mezőgazdasági tartozások végrehajtása fel van függesztve ugyan, de a felfüggesztésről szóló törvény április elsején lejár. Tehát a probléma végleges megoldása nem késhetik tovább.

Popovici Mihály igazságügyminiszter Ratescu semmitőszéki elnök és N. Penescu képviselő közreműködésével törvényjavaslatot szerkesztett, amely megkísérel nemcsak a mezőgazdasági, hanem a városi tartozások rendezését is. Általános konverziós törvényt készít tehát elő a nemzeti parasztpárti kormány, amely egyrészt a választási kampány során is kötelezettséget vállalt arra, hogy a tartozások rendezésénél figyelembe fogja venni a városi adósok nem kevésbé kedvezőtlen helyzetét is. A javaslatot megküldötték a gazdasági szakminisztereknek és az ellenzéki pártok vezéreinek. S az rövidesen a parlament elé fog kerülni.

A nemzeti parasztpárt és a kormány számára súlyos, alig áthidalható nehézségeket ígér a javaslat parlamenti vitája. E pillanatban ugyanis a helyzet az, hogy a parasztság, amelyet a végrehajtások felfüggesztése véd, egyáltalán nem tesz eleget fizetési kötelezettségeinek. Másfél éve annak, hogy az Argetoianu-féle konverziós törvény megszavazásra került, azóta egybehangzó statisztikai adatok szerint a parasztság alig törlesztett valamit tartozásaiból és nem is igen mutatkoznak hajlandóknak arra, hogy a jövőben fizessenek. Ez az állapot természetesen tarthatatlan, mert a gazdasági élet újjáépítése addig nem képzelhető el, amíg a mult nem likvidálódik teljesen.

Két momentum malomkövei között

A másik oldalról viszont a nemzeti parasztpárti kormány kénytelen számolni két olyan momentummal, amelyek a tartozás-rendezést rendkívüli mértékben megnehezítik. Az egyik a legfőbb semmitőszéki döntés, amely kimondotta, hogy törvényhozási uton nem szabad a tartozásokhoz hozzányulni. A másik: a genfi egyezmény, amelyben a kormány kötelezte magát arra, hogy az ortodox kapitalizmus politikáját követi és tiszteletben tartja az adóssághoz tartozó szent jogát. A nemzeti parasztpárt programjában első helyre volt állítva a parasztság gazdasági érdekeinek megvédése. Nyilvánvaló, hogy ez a parasztpárti politika és ideológia e pillanatban nem egyeztethető össze a genfi egyezményvel. A parasztság nemcsak a kamatok átszámítását és engedését követeli, hanem azt is, hogy magának a kölcsönvett tőkének egy részét sem kelljen visszafizetniük. Egy ilyen megoldás törvénybe iktatása azonban Genf-ellenes és mint a legfőbb semmitőszék megállapította, alkotmányellenes.

Maniu és Mihalache nélkül

Hogyan fog a nemzeti parasztpárti kormány kikerülni ebből a kelepceből? E pillanatban csak annyi bizonyos, hogy a kormányon és a pártban belül már is elhatározás született arról, hogy a tartozás-

rendezésnél „figyelembe fogják venni a hitel érdekeit is, mert hitel nélkül a gazdasági újjáépítés nem képzelhető el. Ezel szemben már Popovici igazságügyminiszter által elkészített törvényjavaslat az alkotmány respektálása mellett is igyekszik olyan előnyöket biztosítani az adósok számára, amelyek nem igen egyeztethetők össze Madgearu „genfi koncepcióval.“ Nem nehéz bejósolni, hogy részint a kormányon és a pártban belül, részint a parlamentben viharos formában fognak összehatározni az ellentétes érdekek és felfogások. Valószínűleg nem egy kritikus helyzetet fog a kormány átmenni, amíg a javaslat tető alá lesz hozva. A nemzeti parasztpárt számára különösen tragikusá teszi a helyzetet az, hogy midőn a párt és a kormány általános politikáját angazsáló fontos kérdések megoldásáról van szó, a párt két vezére: Maniu és Mihalache a Rivieran üdülnek és semmilyen formában nem hajlandók nyugalomukban zavartatni magukat.

A városi tartozások konverziója

A Popovici-javaslat, mint mondtuk, nemcsak a mezőgazdasági tartozásokat veszik figyelembe, hanem kiterjeszti a konverziót a városi adósokra is. A javaslat első paragrafusai kimondják, hogy minden romániai adós igénybe veheti a törvény előnyeit 1927. január elseje után és 1931. december 18-ig bezárólag szerzett tartozásainak rendezésénél illetően. Nem vonatkozik a konverzió az állam- és megyék, a községek és állami intézmények követeléseire. Hasonlóképpen nem vonat-

Két év alatt 50 százalékkal csökkent Románia lakosságának fizetőképessége

A gazdasági válság az állami bevételek csökkenésének tükrében

Bucuresti-Bukarest, március 11. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap számunkban az 1933. évi költségvetésről írva rámutattunk arra, hogy Madgearu pénzügyminiszternek az adóinkasszó feljavulása vetett reménysei mennyire illuзорiusak. Ténylegesen semmi sem teszi érthetővé például, hogyan remél a pénzügyminiszter 1 milliárd 487 millió lejt inkasszálni szeszilletékekből, midőn 1932-ben mindössze 900 millió lejt volt a szeszilletékek hozadéka. Ugyanez áll a többi fogyasztási illetékekre is, amelyekből 3 milliárdot akar bevenni a pénzügyminiszter az elmúlt évi 2 milliárd 300 millió lejes hozadékkal szemben. Valósággal fantasztikus az, hogy 50 százalékkal magasabb forgalmi adóbevételre számít a pénzügyminiszter, midőn köz tudomásu, hogy az áruforgalom az üzletekben egyre kisebb területre szűkül.

Még világosabban kitűnik a költségvetési optimizmus alaptalan volta, ha figyelemmel kísérjük, hogy az elmúlt három esztendő alatt milyen katasztrófális mértékben zuhantak vissza az állam adóbevételei 1930-ban egyenesadóból 9 milliárd 185 millió lejt folyt be, 1932-ben viszont már csak 4 milliárd 495 millió lejt tudtak ebből az adónemből inkasszálni. Ötvenszázalékos esés! A vámbevétel 1930-ban 4 milliárd 305 millió volt, az elmúlt évben alig 2 milliárd. A bélyegilletékek 3 milliárd 940 millió lejt hoztak 1930-ban, de alig 2 milliárd 5 millió lejt 1932-ben. Egymilliárd 39 millió lejes bevétel mutatnak ki az autonóm intézetek 1930-ban s

alig 600 milliót 1932-ben. Ezek az összehasonlító számok nyilvánvalóvá teszik az adófizető tömegek kimerülését. És nyilvánvalóvá teszik,

hogy Románia költségvetését a jelenlegi gazdasági viszonyok és a jelenlegi gazdaságpolitika mellett nem lehet ki egyensúlyozni.

Ijesztően növekszik a bűnözés Romániában

366 ezer 810 büntetett tárgyaltak le egyetlen év alatt a különböző igazságszolgáltatási fórumok

Bucuresti-Bukarest, március 11. (Az Uj Kelet tud.) A belügyminisztérium statisztikai osztálya most készült el az 1931 év bűnügyi krónikájának feldolgozásával. A krónika rendkívül érdekes adatokat tartalmaz, amely az előző évi statisztikával összehasonlítva kétségtelenül mutatja, hogy Romániában a bűnözés erősen emelkedő tendenciát mutat. Mi sem jellemzőbb erre, mint hogy 1931-ben az ország területén 366 ezer 810 büntetett per tárgyaltak le a különböző bírósági fórumok. Ebből 257 ezer 894 esett a járás bíróságokra, 103 ezer 744 a törvényszékekre és 5172 az ítélőtáblákra.

A járásbíróságok előtt tárgyalt bűnpercek országrészek szerint a következőképpen oszlanak meg: Erdély 79682, Regát 138330, Beszarabia 30233, Bukovina 9649.

A járásbíróságok által elítélt 257 ezer 894 vádlott közül 251 ezer 519 földműves volt. Szellemi felkészültség tekintetében az elítéltek a következő megoszlást mutatják:

Irni-olvasni tudók 207764, Analfabéták 96315, Felsőbb tanulmányokkal rendelke-

zők 1421. Még érdekesebb képet nyújt a törvényesek előtt letárgyalt büntető perek statisztikai kimutatása, már csak azért is, mert ez a kimutatás a nemzetiségi statisztikát is feltünteti. Eszerint a 103 ezer 244 büntető per vádlottai a következőképpen oszlottak meg:

Román 84307, zsidó 2288, görög 306, olasz 53, magyar 3988, szerb 106, német 1253, bulgár 1853, orosz 2212, török 872, más nemzetiségű 2006.

Vallások szerint a következőképpen oszlanak meg: görögkeleti 83138, katolikus 7433, mohamedán 1280, és zsidó 7368.

Foglalkozási és szociális helyzet szerint a törvényszéki elítéltek a következőképpen oszlanak meg:

Földműves 67974, iparos 5502, kereskedő 10638, szabadfoglalkozású 3705 tisztviselő 2495, foglalkozás nélküli 3653.

Az ítélőtáblák előtt letárgyalt 5172 per vádlottjai a törvényszékével azonos megoszlást mutatnak.

A jó árú úttörő!

Ami jó, azt utánozzák, de csak a valódi válik be. Ne feledje ezt s gondoljon rá, ha legközelebb Lanolin-szappant vesz. Mert nem minden Lanolin-szappan a valódi ELIDA szappan. Bár újra és újra utánozzák, de kiváló minőségét nem érik el. Ügyeljen tehát a bevásárlásnál erre a névre:

ELIDA LANOLIN SZAPPAN

Hülés ellen

Panilavin-pasztilákkal védekeztek. Vegyen be naponta néhány

pasztilát

Katasztrofális akadályok tornyosulnak az erdélyi faexport elé

A magyar, francia, német és bolgár piac majdnem bezárult a román fa számára

Bucuresti-Bukarest, március 11. A most kezdődő fakampányra nagyon kedvezőtlen kilátásai vannak a romániai fa-exportőröknek, akik előtt a jó külföldi piacok kapui bezárultak. Mint ismeretes, Magyarország épületfahasználatának legnagyobbat részét ezután Ausztriában és Csehszlovákiában szerzi be eme két állammal kötött kereskedelmi egyezménye alapján. A román-magyar kereskedelmi tárgyalások csak a hó 15-én kezdődnek, tehát a faexport szempontjából Románia sajnos, már elkésett. Magyarországon kívül Franciaországba és Németországba igen jelentékeny épületfa kvantumokat szállítottak a romániai fatermelők. Brauner H. bukaresti közgazdasági író tegnap nyilvánosságra hozott adatai szerint Franciaország áttért a fixkontingens rendszerre az összes országgal szemben és ez az intézkedés rendkívül súlyosan érinti a romániai épületfapiacot. Emiatt ugyanis sokkal kevesebb fát szállíthatnak az itteni cégek, mint azelőtt. Németország e hó elsején új vámtarifát léptetett életbe, amely az épületfára magas beviteli vámszösszeget állapított meg. Ez különösen azért hátrányos a mi termelőinkre, mert Németországba több országon keresztül szállítják az árut és ez a körülmény még jobban megdrágítja a magas beviteli vámmal sújtott épületfát. Németország nagyon jó vevője volt Romániának és különösen az erdélyi fát

használták, amelyet a curticii vármalomságon, a bukovinai fát pedig Lengyelországban keresztül exportáltak. A romániai exportőrök hosszú időre berendezkedtek ezekre az utvonalakra, amelyeknek mentén nagy összegeket investáltak.

Rövid idő múlva Bulgáriát is elvesztjük, mert ott beviteli engedélyhez kötik a fát és csak az ecetgyártáshoz szükséges faanyagot engedik be permis nélkül.

A legújabb kimutatás szerint Románia faexportja az alábbi, végtelenül elszomorító adatokat tartalmazza: 1923-ban 22 ezer vagonot exportáltunk, 1929-ben már csak 12 ezer vagonot, 1930-ban 6700 vagonot, 1931-ben 4400 vagonot, 1932-ben pedig csupán 2100 vagonot. Ezt a lesújtó eredményt az országra nézve káros tarifa- és vámpolitika eredményezte.

„Birobidsán és Palesztina“

a ma legaktuálisabb zsidó problémája. Dr. N. M. Gelber történetész előadása a Zs. N. Sz. szabadegyetemen ma délután nem 6 órakor, hanem Purimra való tekintettel 5 órai kezdettel az Iparkamara helyiségében. Belépés díjtalan.

Palesztinában oly nagy a munkáshiány, hogy a tanuló ifjuság vonult ki a mezei munkára

Jeruzsálem, március 11. Míg az egész világon óriási munkanélküliség uralkodik, mint már többször megírtuk, Palesztinában nagy munkáshiány van. A munkáskereslet napról-napra nő és a Vaad Leumi felszólította, a palesztinai iskolák igazgatóit, hogy pészachig mentsek fel az összes tizenhat éven felüli tanulókat az iskolalátogatás kötelezettsége alól, hogy a koloniákban dolgozhassanak, mint munkások és ezáltal kielégítsék a mezőgazdaságban adódó munkáskeresletet. A tanítóképzőket is bezárták és a növendékek a koloniákra mentek dolgozni. Hasonlóképpen több jisivában százával szabadságotlák a fiatal talmudistákat, a kik ugyancsak a koloniák mezőgazdasági munkájába szegődtek.

KÖZGAZDASÁG

Huszonöt százalékkal emelte a vaskartell az árakat

Általános feltűnést keltett a vaskartell merész áremelése, mely megüli az építkezéseket és elpusztítja a parasztság mezőgazdasági vállalkozásait

Bucuresti-Bukarest, március 11. (Az Uj Kelet tud.) Az ország vaskereskedő köreiben kinos feltűnést keltett, hogy a vaskartell az utóbbi időben olyan áremelkedéssel állott elő, amely még egészen békés viszonyok között is merésznek hatnának, annál inkább megmagyarázhatatlanok most, mikor az általános gazdasági viszonyok inkább minden fronton való olesóbbodást mint drágulást diktálnak. Feltűnő és érthetetlen, hogy ma mikor a gazdasági krízis olyan ponton van, hogy a vállalkozások csaknem csodaszám-ban mennek, létezzen eset, mint amilyen most a vaskartellé, amely

rövid időn belül huszonöt százalékkal emelte az árakat.

A vaskartell manővrozása érthetően nemcsak a vállalatok és a kereskedők körében hanem a nagyközönség előtt is a legkínosabb benyomást keltette. A legnagyobb baj az, hogy a kartell törvény egyre késik miközben a kartellek a legfantasztikusabb áremeléseket hajlítják végre, mitem törődve azzal, hogy a közönség áldozatképessége milyen mértékű és hogy

fogyasztásról lehet-e egyáltalán szó. Más a helyzet az élelmiszercikkekkel, ahol a kartellek diktatúráját kénytelen tűrni a közönség, de olyan cikkeknél, mint amilyen a vas, érthetetlen. Az épít-

kezések így egyszerűen megállanak, ezt a lukszust rákényszeríteni senki sem tudja a közönségre. Ami pedig a mezőgazdasági szükségletet illeti, itt a kormány-nak kell sürgősen megtennie kötelességét a kartell zsaroló manőverével szemben.

A vaskartell áremelése különben úgy vált lehetővé, hogy a vaskartellnek sikerült az eddig még intakt vállalatot is érdekkörébe kapesolni és megkezdeni diktatúráját a piacon.

A vaskartell tagjai üzleti érdekeltséget vállaltak az egyetlen kartellenkülső cég-nél. A különböző gyárak eladási területét rajonokba osztották s ezek a fuvar-előnyöket így felhasználhatták.

A vaskartell áremelése olyan feltűnést keltett, amely már túlnőtt az egyszerű közgazdasági probléma keretein. Politikai, helyesebben nemzetgazdasági kérdés ez, ami mellett a kormány nem haladhat el különös figyelem nélkül.

A vaskartell áremelése nagyon időse-ritlen és enyhén szólva tapintatlan. Most tavasszal történik, a mezőgazdasági munka idején. Zsarolás ez a parasztság felé és megbocsáthatatlan vétkezés a városi munkanélküliek nagy tömege felé. Mind a két kategóriánál megakadályozza a termelő munka megindulását és növeli a munkanélküliséget és az éhséget.

Herriot angol-francia szövetséget sürget az olasz-német-magyar szövetség ellen

A francia kormány a jelenlegi nemzetközi helyzetet nem látja rózsásnak. A német kormány nem teszi magáéva az angol leszerelési tervet

Párizs, március 11. Az angol kormányfőek tegnap este elutaztak Genf-be. Az eszmecsere elől kiadott szük szövegükben csak annyit közöl a nyilvánossággal, hogy az angol-francia kormányfői értekezleten megvitatták az aktuális politikai és gazdasági kérdéseket s ujjlag leszögezték a genfi tárgyalások eredményhez juttatásának fontosságát, amellyel kitűnően szolgálhatják a világbéké ügyét s a nemzetek együttműködését.

A kommuniké megnyugtató hangja ellenére valószínűnek látszik, hogy egyelőre elejtették az öthatalmi konferencia tervét.

Macdonald és sir John Simon megérkeztek Genf-be s megkezdették megbeszéléseiket.

Ugy hírlik, hogy az angol-francia kormányelnök eszmecsere nem esett szó a Távolkeletre irányuló fegyverszállítványok betiltása ügyében előterjesztési szándékot nemzetközi egyezménytervezetről.

Egyidejűleg Herriot az Information ban az angol-francia kormányfői értekezletével kapcsolatban angol-francia szövetséget javasol a szerinte már megalakult olasz-német-magyar szövetség szemben.

Lehetségesnek tartják, hogy Daladier a jövő hét elején mégis elutazik Genf-be. A londoni Times párizsi tudósítója jelentése alapján közli, hogy a francia kormány a jelenlegi nemzetközi helyzetet nem látja rózsásnak s a béke megővésének garanciáját abban keresi, ha Anglia és Franciaország szoros együttműködésben lépnek fel a béke fenntartása érdekében.

Berlini hír szerint Neurath csak abban az esetben utaznék a jövő hét folyamán Genf-be, ha Németországnak valami komoly mondanivalója lesz. Ez pedig attól függ, tesznek-e végre elhatározott lépést a leszerelés megvalósítása felé. A német birodalmi kormány nem teszi magáéva azt az angol tervet, hogy öt évre szüneteltessék a fegyverkezést, mert a terv a fegyverkezések közötti egyenlőséget további öt-évi időre prolongálná. Általában, komoly leszerelés nélkül Németország semmi újabb kötettséget ezentúl el nem ismer.

Genf, március 11. A leszerelési konferencia főbizottsága jövő héten folytatja a támadó fegyverek eltörlése iránti nemzetközi egyezmény megvitatását.

állapította, hogy a német és lengyel gazdasági kapcsolatokra vonatkozólag már megfelelő intézkedéseket tettek. Csehszlovákiának a bizottság a galaci kikötőben szabadzónát biztosított és erről értesítette egy a közlekedésügyi minisztériumot, mint a vámhatóságokat. A bizottság foglalkozott a meginduló román-magyar gazdasági tárgyalásokkal is. A közeli napokban elutazik a román bizottság Budapestre, ahol megkezdik a tárgyalásokat a román-magyar áruforgalommal kapcsolatos kliring- és kereskedelmi egyezmény megkötésére. A bizottság körvonalozta a román álláspontot és megfelelő utasításokat ad majd a Budapestre utazó román bizottságnak.

Kedden este fél 10-kor a

Magyar Színházban

Fritz Kortner

és teljes társulatának

vendéggjátéka

Neumann

PATRIOT-iban

Óvakodjon az INFLUENZÁ-tól a kellemes illatu és

fertőtlenítő

„Szt. László“ szappanna!

Borzalmas bányakatasztrófa Angliában

London, március 10. Az északangliai yorkshirei grófság Knarborough kerületének egyik szénbányáját víz árasztotta el. Több mint száz munkás dolgozott lent a bányában, kik közül eddig

csak néhányat sikerült élve kimenteni. A bányából négy holttestet hoztak fel. Attól kell tartani, hogy a katasztrófánál életüket veszített munkások száma eléri a nyolcvanot.

Mégis B. listára teszik az állami tisztviselők egyrészét

Mit tartalmaz Madgearu új törvénye

Bucuresti-Bukarest, március 10. A bukaresti lapok ma reggel azt a hírt közölték, hogy Madgearu visszavonta a rendelkezési keretéről szóló javaslatát. Ezzel szemben úgy áll a helyzet, hogy a délutáni lapok már közlik a pénzügyminiszter módosított javaslatát, amely már minden bizonnyal még ebben az ülészakban törvényerőre is emelkedik. Az új javaslat szerint rendelkezési állományba kerülnek: 1. a segédszemélyzet, 2. azok a tisztviselők, akik a törvény által megszüntetett hivatalokba vannak beosztva, 3. a lecsökkentett számú tisztvi

selével dolgozó hivatalok fölösleges személyzete.

A rendelkezési állományba való beosztást egy külön bizottság fogja eszközölni. Elsősorban azokat helyezik B-listára, akik fegyelmi uton már büntetve voltak, továbbá, akiket 1920 január 1 után neveztek ki. Korábban kinevezett tisztviselők nem helyezhetők rendelkezési állományba. A B-listás tisztviselők félfizetést fognak kapni, de a különböző pótlékokban ezentúl is részesülni fognak.

A japán császár aláírta Japánnak a Népszövetségből történő kilépéséről szóló jegyzéket

Előrehalad a kínaiak offenzívája Jehol visszahódítására

London, március 11. A japánok ultimátumot juttattak el a Nagy Faltól délre eső tartomány kínai kormányzójához, melyben közlik, hogy kénytelenek lesznek folytatni előnyomulásukat a Nagy Faltól délre is, ha a kínai katonai parancsnokság el nem rendeli saját csapatainak visszavételét, mert a további provokációkat a japánok túrni nem hajlandók. Pekingi jelentés szerint Csang Kai Sek marsall irányítása mellett folyamatban van a kínaiak Jehol visszazérésére irányuló nagy offenzívája. A támadó hadseregek éle már harcba bocsátkozott a japánokkal.

Egyidejű jelentés szerint a japán császár aláírta Japánnak a Népszövetségből történő kilépéséről szóló s a Népszövetséghez intézendő jegyzéket.

Párizs, március 11. A Csang Kai Sek marsall vezetése alatt megindított és Csang-To jeholi főváros visszaszerzésére irányuló offenzíva előrehalad. A kínai erők három oladtról készülnek a város bekerítésére. A japán-mandzsuriai hadsereg újabb erősítéseket kaptak a jeholi hadszíntérré.

Ezzel kapcsolatban a japánok követelik a kínai haderők azonnali visszavonását Tiencsin és Peking irányába.

A kínaiak nagy támadása folyamatban van.

Amikor csak egy közönséges zsidó újságiróról van szó...

Hol irredentizmussal, hol kommunizmussal vádolnak egy marosmegyei zsidó gyógyszerészt

Bucuresti-Bukarest, március 10. (Az Uj Kelet tud.) A kamara péntek délutáni ülésén Marton Ernő az igazságügyminiszter és a belügyminiszterhez intézett interpellációt egy urgini (marosmegyei) Knöpfler Zsigmond nevű gyógyszerész ügyében, akit

hol kommunizmussal, hol irredentizmussal vádolnak, majd azzal gyanúsították, hogy a község összes kutyáit megmérgezte és folyton letartóztatják. Védelmet kér ennek az üldözött embernek számára.

Mi van a B-listával?

Mihailescu, gogapárti, kérdezi a pénzügyminisztert, igaz-e, hogy B-listát készít a tisztviselőkéről, akiknek soraiban emiatt nagy aggodalom és elégedetlenség nyilvánul. Egy ilyen törvényjavaslat alkotmányellenes volna.

Costinescu liberális panasolja, hogy a CFR grivitai műhelyben a munkások újrafelvétele körül nagy igazságtalanságok történnek.

Cucujna nemzeti agrarpárti felvilágosítást kér annak a 46 beszarabiai diáknak az ügyében, akik a temesvári műegyetem hallgatói és

akiket letartóztatottak azon a címen, hogy kommunisták.

Ártatlanságuk hamarosan kiderült. Kéri így az ebben bűnös tisztviselők ellen indítsák meg az eljárást.

Hatósági visszaélések

Réthy Imre panasolja, hogy az Udvarhely megyei Dealul községben a pénzügyi gárda pálinkafőző kazánok után kutatva, a gyanúsítottakat láncra verte és 25 botbütéssel sújtotta őket. Szigorú intézkedést kér.

Másik interpellációjában kéri, hogy a községek kataszteri munkálataikra is alkalmazhassanak magánmérnököket, mert olcsóbbak, mint az állam földmérői és egyúttal enyhítenének a munkanélküli mérnökök helyzetén is.

Leon lupista tiltakozik, hogy a Lupapárt organumát Kolozsvárt elkobozták.

„Csak egy zsidó újságiró...”

Lázár Illés kormánypárti interpellál azután. Előadja, hogy Hatiegan Emil erdélyi miniszter egy bukaresti elhunyt kisebbségi újságiró temetésére 2000 lej segélyt utalt ki. Az IMMA, amelyhez ezeknek a segélyeknek a folyósítása tartozik, a miniszter által aprobált kiuta-

Orthonából

soha se hiányozzék az Aspirin

MERT

1. Ha kellő időben Aspirin-Tablettákat szed, elejét veszi minden hűléses betegségnek.
2. Az Aspirin-Tabletták feloldása a fejfájás, a végtagok fájdalma, a reuma és spanyolnátha.
3. Testi fáradalmak és lehangoltság esetén egy két Aspirin-Tabletta vízben feloldva csodás hatást gyakorol.
4. Az Aspirin-Tabletták ezerele hatása gyógyszernek bizonyulnak.
5. Az Aspirin-Tabletták megóvják az egészséget.

ASPIRIN

Amikor csak akkor valódi, ha eredeti csomagolásban van, a „Bayer” kereset és vizetl és 2 vagy 20 tablettá van egy dobozba csomagolva.

lást mind a mai napig nem eszközölte és a hivatal vezetője, Cerchez, azt válaszolta a közbenjáró kisebbségi újságiróknak, hogy

miért csinálnak olyan nagy dolgot, hiszen csak egy zsidó újságiróról van szó.

Kérdezi, van-e tudomása erről a kormánynak, megállapítja, hogy Cerchez szándékosan szabotálja a miniszter humánus intézkedését és szép gesztusát. Kérdezi, milyen elégtételt kíván adni a kormány a megsértett kisebbségi újságiró szindikátusnak.

Napirenden az autómobiladóról szóló javaslat szerepelt, amelyet Ghiulea előadó ismertet.

Leéptik az autókat

Serdici lupista megállapítja, hogy épp az előadó szolgáltatja a legjobb érveket a javaslat ellen. A javaslatban hangzott adóleszállítás helyett adóemelésről van szó, de az eredmény az lesz, hogy mindenki leépti autóját és az állam 600 milliót fog veszíteni a benzinilleték jövedelméből.

Constantinescu Bordeni ugyancsak a javaslat ellen foglal állást.

A kisantant-államok titkos katonai egyezményének szenzációs rendelkezései

Mi történik, ha Romániát támadás érné az orosz határ felől

Bucuresti-Bukarest, március 10. (Az Uj Kelet tud.) Titulescu külügyminiszter hazatérésevel ismét a román politika érdeklődésének középpontjába került a három kisantant-állam szövetségi szerződésének kérdése. A paktumot Titulescu a parlament külügyi bizottsága előtt ismertetni fogja, majd elfogadása után az uralkodó elé terjeszti ratifikálás végett.

Megbízható körökből származó értesülések szerint lesznek olyan politikai pártvezérek is, akik nem fogják fentartás nélkül elfogadni a paktumot, amely szerintük kizárólag Jugoszlávia érdekében készült. Romániának katonai szempontból nincs mit nyernie ebből a paktumból, mert Magyarországtól amúgy sincs mit tartania, viszont, ha Szovjetország részéről érné támadás, a másik két kisantant-állam nem tud effektív segítséget nyújtani. Ezzel szemben Jugoszláviát egy olasz támadás elől kitűnően védi a másik két kisantant-állam szolidaritása. Ilyen körülmények között — mondják ezek a pártvezérek — a paktumnak inkább csak demonstratív értéke van, egy, mint a revíziós törekvésekkel szembeni megnyilatkozásnak, amelyet a külügyi bizottság természetesen el fog fogadni.

A külföldi sajtó hasábos cikkekben foglalkozik ismét a három kisantant-állam megegyezésével. Egyik olasz lap szerint a paktumot titkos katonai egyezmény is kíséri, amelynek egyik pontja úgy szól, hogy amennyiben Romániát Szovjetország részéről támadás érné, úgy Jugoszlávia vállalkozik arra, hogy esetleges magyar támadás elől megvédje a román határt Románia ebben az esetben mindössze három divíziót kellene segítségül adjon a jugoszláv csapatoknak. Az olasz lapok azt írják, hogy ezek az egyezmények élesen ellentétben állanak a népszövetségi szerződéssel, éppen ezért a paktum érvénytelenítését kérik. Sőt, az Adevéru úgy látja, hogy az olasz sajtó ebből az alkalomból felvette Románia Beszarabiára való jogsultságának kérdését is.

Az Adevéru szerint az olasz sajtó bosszúból vetette fel Beszarabia kérdését, mert Mussolini közép-európai politikai terveit látja meghiusítva a paktum által.

Halálra ítélték Zangarat

Newyork, március 10. Zangarat a mia-mii esküdtsek halálra ítélték.

MAJESTIC HOTEL

Bucuresti, Calea Victoriei 40. Bucuresti Teatrul National mellett.
A lelegegység, legkényelmesebb és legolcsóbb szálloda.

MODERN BERENDEZÉS

Fürdőszobás szobák 200 lejtől Egyszerű szobák 100 lejtől
Ebben az árban a fűtés és taxák is bennefoglaltatnak

SPORT

A Haggibbor hírei

Megkezdődött a box- és kondíciótreníng Szépszámu jelentkező részvételével tartotta meg alakulógyűlését a box- és kondíciótreníngszakosztály. A vezetőség Gyémánt tréner bízta meg a technikai vezetéssel és így minden garancia meg van arra, hogy a tagok szakszerű kiképzésben fognak részesülni. A szakosztály háromszor hetenként tart tréninget. Az első órát f. hó 14-én, kedden este 8 órai kezdettel tartjuk. Beiratkozások ebben az időpontban is eszközölhetők. Tagsági díj 20 lej havonta.

A Haggibbor kardszabóválogató versenyét, a klub helyiségében megrendezendő kerületi ping-pong bajnokság miatt, egy később kijelölendő időpontra halasztották. A kerületi versenyre a bevezetések már megtörténtek és minden jel arra mutat, hogy a küzdelem szép és nívós lesz. A verseny iránt érdeklődőket szívesen látjuk f. hó 12-én, vasárnap egész nap új helyiségünkben, Kossuth Lajos u. 10. sz. alatt.

A turistaszakosztály első kirándulása. Csütörtök este a legnagyobb érdeklődés mellett tartotta megbeszélését a Haggibbor turisztaszakosztály. Az a nagy érdeklődés, amely a szakosztály irányában megnyilvánult, arra mutat, hogy a szakosztály megalakulása szükséges volt és reméljük, hogy a szezon a kirándulások tekintetében nagyszerű lehetőségeket fog nyújtani. Az újjáébredő tavasz nagy számúmal vonzza a természetbarátokat és így joggal számíthatunk arra, hogy vasárnapi sétakirándulásunk a feleki tetőre a siker jegyében fog lefolyni. Indulás reggel 9 órakor a Kossuth L. uccai klubhelyiség e'ól. Vendégeket szívesen látunk.

EGYESÜLETI ÉLET

A Palesztina Hivatal közleményei. Ezúton is felszólítunk mindenkit, hogy akik nek certifikát és hmlázást lett megszávaazva és erre külön felszólítást is kaptak, utleveleikkel legkésőbb március 15-éig a Palesztina Hivatalnál jelentkezni tartoznak, mivel ellenkező esetben certifikátjuk érvényességét veszítheti.

Erdély, Bánát és Máramaros zsidóságához! Nehéz időkben fordul a „Hechaluc-Hamizrachi“ jelen felhívásával hozzátok zsidó testvérek segítségért. Olyan időkben, mikor nyomor és éhhalál között vergődik a zsidóság, egy évvel ezelőtt megkíséreltük, hogy egy önálló chalucnevelő és kiképző telepet állítsunk fel. Ezen elhatározásra azon körülmény kényszerített minket, hogy a gazdasági válság napról-napra a zsidó ifjúság ezreit a szélsőbaloldali szervezetekbe sodorja, ahonnan nincs többé kiút és teljesen elvesznek a zsidóság számára. Ezen első vállalkozásunk, egy önálló chalucszervezetet teremteni — mely a Zsidó Álam hű és igazi építőit és nem a holnap rombolóit termelje ki — nem lett az erdélyi zsidóság részéről oly mértékben és azzal a megértéssel felkarolva, mint ahogyan mi azt elképzeltük. Nemtörődöm sggel és kifejezhetetlen apatiával viseltettek ezen kísérletünk iránt az erdélyi zsidóság vezetői, kik legelsősorban hívatva lettek volna a vallásos ifjúság eme vállalkozásának megvalósításában segítségére lenni. Ezalatt az idő alatt az ifjúság helyzete százszorosán súlyosbodott. Mindkét nembeli ifjúság százai kilincselnek ajtóinkon, hogy vegyük fel őket Hachsarattelepeinkre és adjuk meg nekik a lehetőséget Palesztinába való allijázásukhoz. Az ifjúság kétségbeesetten és reménytelenül néz a jövője elé és Erec Jiszraelben látja az egyedüli mentőszigetet, hol békében, boldogságban és szabadságban élheti le életét. A tapasztalatok igazolják, hogy Erec Jiszrael csak minden áldozatrakész és minden tekintetben felkészült ifjakat fogad be. Csak azok élvezhetik Palesztina gyönyöreit, akik minden nehézfizikai munkára való elszántsággal mennek ki. Ebben az évben Erdély különböző városaiban állítunk fel hachsarattelepeket: Marosvásár-

BUKARESTBEN

GRAND HOTEL

A legmodernebb, a legközpontibb fekvésű, a legkényelmesebb fővárosi szálloda

HOTEL

Fürdő, meleg-, hidegvíz minden szobában, telefon, 1 ftek, étterem, kávéház, bar

Szobaárak 130— lej'öli.

Calea Victoriei II.

helyen, Kolozsváron, Szigeten és Borsán. Ezenkívül egy teljesen elkülönített leány telepet Szigeten. Nem karddal és fegyverrel akarjuk Erec Jiszraelt meghódítani. A Tórával, kultúrával, munkával és ön-feláldozással készülünk fel a nagy küzdelemre. A chaluc küzködik, szenved, áldozatokat hoz és önmagát, egész jövőjét áldozza fel a zsidó nép oltárán, népéért, országáért és Tórájáért! Mindezekre az ifjúságot a mi chalucszervezetünk nevezi. Az ifjúság özonlik a hachsarára. Emberi nyomor, zsidó kinlódás és határtalan idealizmus kényszeríti őket táborunkba. Szülők! Minden gáncsolás és akadály

ellenére lehetővé fogjuk tenni gyermekeitek allijázását Erec Jiszraelbe. Erdélyi és bánáti Zsidó Testvérek! Elvárjuk a Ti támogatásokat! Anyagi és erkölcsi támogatást! Ezen hónapot a „chalucakció“ hónapjának proklamáltuk. Mindenki, ki szíven viseli gyermekei és a zsidó nép érdekeit, köteles segítségünkre lenni. A Mizrahi országos központja nevében: Nuszbaum Sámuel m. p., Wasserstrom Sándor m. p., Rabbi Klein Eljahu m. p., Rottenberg József m. p., Ráth Efraim m. p. A Brith Hanoar Hamizrachi központja nevében: Just Móse m. p., Izrael Albert m. p., Feldmann Nándor m. p.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Luana „Paradisommadár“

Ismét megjelent egy exotikus film, a mely épen olyan nagy szenzációt kelt mindennél, mint az elmúlt szezonokban a Fehér Arnyak és a Pogány.

A közönség kedveli az ilyen filmeket, mert ezek eltérnek a már majdnem idegkerek menő sablonos operett témáktól, valami teljesen újat adnak és felébresztik az emberben az álmódosítás vágyát. Az ilyen filmek ki vezetik a nézőt a stúdiók megszokott díszletei közül a szabad ég alá a természet ölébe, a csendes óceán legszék bszigeteire a paradicsom szigetekre.

Ott él egy egyszerű és boldog nép. Eletüket romantikus egyszerűségben töltik és felébresztik bennünk is a vágyat a szabad élet után, távol a civilizáció fársztó formáságaitól.

Luana, Dolores del Rio bájos madara a paradicsomi életnek. Énekel, táncol, uszik, egyszerűen él. Szerelme egy folytonos ének a csodás természetnek szentelt himnusz, melyet gyönyörű szemei és szó borszerűen karesu alakja is ékesítenek. A sziget szépsége felül mulja mindazt, amit eddig láttunk. Meg kell köszönnünk a mozgónak, hogy ilyen csodás helyekre visz bennünket, ahol a tenger egy habokkal díszített gyönyörű szőnyeg.

Luana a paradicsom-madár, az a film, amelyet ajánlunk mindenkinek aki a szépet kedveli.

Március 15-től kezdve a SELECT mutatja be.

Kortner: Der Patriot. Kivételes jelentőségű művészi esemény lesz a jövő héten Fritz Kortner vendégjátéka. Fritz Kortner, akit bizvást lehet Németország legnagyobb élő színészének nevezni, abban a szerepében vendég szerepel nálunk, amelyben életének legnagyobb sikerét aratta: Neumann Patriotjában. Felejthetetlen alakítás Kortner cárja. A német kritika annak idején olyan lelkesedő hangon irt Kortnerről, amilyennel még színészi teljesítményt sose dícsért. Kortnernek és teljes társulatának vendég szereplése a Magyar Színházban olyan művészi esemény, amelyről senki sem hiányozhatik.

Az Opera műsora

Vasárnap, március 12 (este): Lohengrin. (P. Stefanescu-Goangá vendég szereplésével.) Hétfő, március 13: Rigoletto. (Dr. M. Sáveanu vendég szereplésével.)

Szerda, március 5: Lohengrin. (P. Stefanescu-Goangá vendég szereplésével.)

Péntek, március 17: Ion Marin Sadoveanu előadása B. Schawról és Caragiáról.

Vasárnap, március 19 (délután): A madarász.

Hétfő, március 20: Bukaresti drámai előadás.

ROYAL-MOZGO műsora

(Iparkamara új palotájában)

Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9-kor.

Vasárnap d. e. 11 órakor matiné: Asszonyok bolondja. Siegfried Arnoval. 10, 15 lejes helyárak.

Ma, vasárnap: PAUL WEGENER első hangosfilmje és legerősebb alakítása: az Öngyilkosok klubja.

SZINKÖR-MOZGO műsora

Vasárnap d. e. 11-kor és fél 3, 5, fél 8 és 10 órakor: Ave Caesar. Minden idők legrandrózusabb filmremeke. A főszerepekben: Friedrich March, Elissa Landi, Claudette Colbert és Charles Laughton.

SELECT-MOZGO műsora

Vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor:

Arsen Lupin. Kalandorfilm műremek, főszerepekben: John és Lionel Barrymore. Műsoron kívül legújabb hangos heti híradó.

Hétfő 3, 5, 7 és 9 órakor:

Kedd 3, 5, 7 és 9 órakor:

Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor:

Arsen Lupin. Kalandorfilm műremek, főszerepekben: John és Lionel Barrymore. Műsoron kívül legújabb hangos heti híradó.

CORSO-MOZGO műsora

Mit ér a szerelem? Vigoperett. Jenny Jugo, Max Hansen.

URANIA-MOZGO műsora

Vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor:

Schönbrunni álm. Pompás filmoperett, főszerepekben: Eggerth Márta, Hermann Thimig, Verebes Ernő, Hans Junkermann. Műsoron kívül legújabb hangos heti híradó.

Hétfő 3, 5, 7 és 9 órakor:

Kedd 3, 5, 7 és 9 órakor:

Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor:

Kuba virága. Közkívánatra. Főszerepekben: Lawrence Tibet és Lupe Velez. A közönségnek még bizonyára emlékezetében van ezen filmsláger. Műsoron kívül legújabb hangos heti híradó.

APRÓ HIRDETÉSEK

Kapható cca 1500 liter 1931. évbli kőser selpeszach szilvapálinka a reghini ortodox rabbi hechserével ellátva. Herschdorfer Aronnál Jernuteni, u. p. Reghin. Saját főzése.

Házasság céljából kerestetik szép, művelt urilányhoz egészséges, diplomás izr. fiatalember. Teljes című levelek „Tekintélyes hozomány“ jellegre a kiadóba kértnek.

Művészies paróka készíttést, alakíttást és fűsülést jutányosan vállalok. G Lotti Calea Reg. Ferdinand 3. az udvarban.

Rég bevezetett, jömeneteli épületfa-telep forgalmas mezővárosban lakással, esetleg nélküle kiadó. Cim a kiadóban.

Csillárt és modern csöbutort készít Grünwald Jakab fémipari üzeme Cluj. C. Decebal (Rudolf ut) 23.

Bármely engros üzletnek megfelelő, teljes üzvi és uccai frontot elfoglaló 9, valamint a Fotofilm fényképészeti üzem 6 részéből álló üzlethelyisége, mely más iparüzem céljainak is igen megfelel. továbbá 3 szobás komfortos lakás május 1-től, míg egy különbejáratu butorozatlan szoba azonnalra kiadó. Nationala Biztosító, Regina Maria 6.

Ügyvédet, vagy földbirtokost keres művelt leánya részére földbirtokos. Hozomány 400 holdas birtok. Érdeklődők leveleit e lap továbbítja „Ubi bene ibi patria“ jellegre. Kimerítő referenciákat kérek.

Használt kesztyűvarrógépet keresünk megvételre. Ajánlatokat „Késpénz“ jellegre az Uj Kelet kiadóhivatalába kérünk

Kelengyék készítése, függöny és ágyterítő összeállítás, csipkebevarrás, párna montirozás, előrajzolás a legújabb minták szerint legszebben és legolcsóbban Fisch Böske kézimunkaszalójában Str. Baritiu 16.

Ismét kapható naponta frissen készített tejszin, tejföl, vaj és turó Schwartz Ignácánál Str. Filipescu (Szentlélek u.) 7. Ugyanott naponta friss tehén és bivaly tej, házhoz szállítva is, kapható.

Clujon átadó egy jömeneteli késpénzes üzlet garantált havi nyolcezer lej nettó jövedelemmel, ötvenezer lej lelépés ellenében berendezéssel együtt. Szükséges forgatóke 50 ezer lej. Érdeklődők irjanak e lap kiadóhivatalához „Biztos megélhetés“ jellegre.

Uriasszony kis tőkével betársulna kálap, illatszert vagy hasonló üzletbe. Cim a kiadóban.

Kiadó Regele Ferdinand (Wesselényi) ut 21. háromszobás modern lakás májusra. Egy udvari üzlethelyiség azonnalra. 23. szám alatt emeleten uccai irodahelyiségek, egyszobás garzonlakás fürdőszobával. Földszinten uccai és udvari üzlethelyiségek.

Kersek azonnali megvételre egy használt, jókarban levő cséplőgarnitúrát MAV cséplővel. Szilvázán gépész Sanislaud. Salaj.

Kersek egy liszt- és fűszerüzlet részére egy üzletvezetőt 40—45 ezer lej készpénz óvadékkal. Százszázalékos fedezet mellett. Havi fizetés 2500 lej. Érdeklődők irjanak e lap kiadóhivatalához „2500“ jellegre.

Kiadó 40 m. hosszú és 8 m. széles szin, ugyanott eladó egy szecsakavágó. Cim a kiadóban.

Két leány lakást kaphat fürdőszoba- és zongorahasználattal. Mészáros u. 8. I. emelet.

Calea Regele Ferdinand 8. alatt két világos földszinti helyiség orvosi rendelőnek, irodának, esetleg műhelynek május 1-re kiadó.

Értesíti az igen tisztelt közönséget, hogy két új International modern és üzembiztos autobusszal a legrövidebb időn belül indul a Cluj—Turda utvonalon mélyen leszállított taxákkal. Az Igazgatóság.

A Prima Soc.de Autobusz S.A. din Tinca,

A ha szombat Jordán- a körny cainak a jesitette Hapaoal (csa) szá kozóra S így De lény szetesen rom kv Hacair tették m Ezek korokat, az emb arkok, nehéz, ték mag holnapé barázdá mélyen nem fia tudatot rancos Voltak életerő meikből. keserűsé asszony- fájdalm és akik nak ezer És m egybegy leány is lányai, a böles hazájuk lányok, mosodta játékok A me mann t nómozga lesztina nőiről b csot és földbegy talt mu sére, m De kü beszede jövetel toldók irányvor ja mind egyik é zedik, v nevet a azonos Ismér munkás asszony nek tek vetkezte a munk gában a ásóval v heti le hogy ár ról egy zott. De tak fejé amelyek mott h során a lett me És el Elfele közössé Miutá kell tek jáért kü egy kis egy kis gépezet től köv egyenlő A kv az assz gefühl“ tartja, amely cialis m A kv legnagyobb

A ZSIDÓ ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HIVATALOS LAPJA

Asszonyok Palesztinában

(Egy találkozó)

A hangos harangszó, amely ezen a szombat reggelen fülünkbe csendült, Jordán-völgyi elvbarátnőinknek szólt, s a környék különböző kvucáinak és kibucainak asszonyait hívta össze. Méltán teljesítette azt a feladatot, amit a Moacath Hapaloath (palesztinai munkások tanácsa) szánt neki, nevezetesen, hogy találkozóra hívja össze az asszonyokat.

S így gyűltek össze. Nem voltak sokan. De lényükben sokszereket voltak. Természetesen a legtöbben a Jordán-völgy három kvucájából jöttek, de a Hasomér Hacair kibucai is szép számban képviselték magukat.

Ezek a különböző arctípusok különböző korokat, különböző időköt vonultattak fel az ember szeméi előtt. Voltak itt olyan arcok, amelyek a husz évvel ezelőtti nehéz, gondterhes múlt vonásait viselték magukon. Arcvonások, amelyekbe a hónapért való ádász küzdelem véste be barázdáit. De aki jól megnézte őket és mélyen bele tudott nézni ezekben, a már nem fiatal arcokba, sok büszkeséget, öntudatot és fiatalos erőt fedezhetett fel a ráncos homlokokban.

Voltak itt fiatal arcok is. Töretlen életerő és boldog öröm sugárzott szemekből. Ezek még nem ismerik az élet keserűségét. És voltak itt más fiatal asszony-arcok, akik már ismerik az ut fájdalmát, amelyet maguk választottak és akik büszkék, szilárd léptekkel haladnak ezen az uton.

És meg kell még említeni, hogy az egybegyűltek soraiban három vagy négy leány is volt. Az egész fiatal nemzedék lányai, akiknek a Jordán-partján ringott a bölcsőjük, akiknek a Jordán-völgye a hazájuk és világuk, amelyet ismernek. Lányok, akiknek homlokairól még nem mosdottak el teljesen a tegnapi gyermek játékok nyomai. Ők is itt voltak.

A megnyitó beszédben Adda Fischmann többek között rámutat a galuthi nőmozgalom jelentőségére. Aztán a palesztinai városok és kolóniák munkásnőiről beszél. És úgy látszik, hogy tanácsot és támogatást keres a Jordán-völgy földbegyökerezett, munkaedzett és tapasztalt munkásnőinél: a Szervezet erősítésére, megszilárdítására...

De különös. Már a következő szónoknál beszéde alatt érezni lehet, hogy az össze jövőtel szemle egészen más irányba tolvódik el. Mindinkább eltér eredeti irányvonalától. Egészen spontán előmondja mindenki, hogy mi nyomja lelkét, mind egyik életében van valami, ami ránehezedik, valami, amelynek mindenki más nevet ad és amelynek — úgy látszik, — azonos a forrása és azonos a megoldása.

Ismeretes, hogy mi a kvucah (kollektív munkástelep) házimunkáiban dolgozó asszony helyzete, akit alacsonyabbrendűnek tekintenek és eme beállítottság következtében az a munkásnő, aki ezekben a munkátagakban dolgozik, nem érzi magában azt az erőt, amit a férfi, aki az ásóval vagy traktorral közvetlenül szedheti le a mezőről a kenyert, úgy érzi, hogy árulója lett a chaluciuinak, amelyről egykor, fiatal leányéveiben álmodozott. De elfelejti, hogy közben elszállottak feje fölött az érettség évei. Évek, amelyek az elvtársnők szemében is nyomott hagytak maguk után és amelyek során az álmoknak reális valósággá kellett megélnie.

És elfelejt még valamit. Elfelejti az ő helyzetét a kvucah egész közösségével szemben.

Miután a kvucait egyetlen egységnek kell tekinteni, amely a maga existenciájáért küzd és minden közösségi tag csak egy kis kerék ebben a nagy gépezetben, egy kis kerék, de amely nélkül az egész gépezet sem tudna mozogni, — önmagától következik, hogy minden munka egyenlő értékű.

A kvucahban tehát mentesítheti magát az asszony minden „Minderwertigkeitsgefühl"-től, különösen ha szem előtt tartja, hogy a kvucah egy új életforma, amely új utakat keres és amelynek szociális missziója van.

A kvucah adja meg az asszonynak a legnagyobb lehetőséget, amely egyáltalán

létézik, hogy felszabadítsa önmagát. Az egyik speciális munkaágban nyújtott teljesítményeivel éri ezt el, a másik azzal a szellemmel és hanggal, amelyet a kvucahba visz (és ez utóbbi az asszony legfőbb feladata a kvucahban), a harmadik pedig azzal, hogy magára vállalja a gyermekek nevelésének gondját. Mindezek olyan területek, amelyekben, — a munkanapokon kívül, — ki tudja vinni magának az asszonyt a pozíciót, amely megszilárdítja megrendült öntudatát. A házimunkák elismerése teljesen attól függ, hogyan üzik azt elvtársnőink. Ez azonban távolról sem jelenti azt, hogy az asszony csak a házimunkában dolgozzék. Ellenkezőleg. Azok, akik kitarításukkal, erejükkel, egészségükkel és szívóságukkal speciális szakmát

tanultak ki a mezőgazdaságban és ezen a téren alkotni tudnak, azoknak természetesen a földmunkában van a helyük. De meg kell határozni, hogy kiknek osztják ki a kvucah „produktív” és „improduktív” munkáit, illetve olyanok között kell ezt megosztani, akik jövedelmet hoznak, akik nem hoznak hasznot, vagy akik kiadást okoznak ezzel. Ha a kvucah asszonya szem előtt fogja tartani, hogy vagy ő vagy más el kell, hogy végezze ezt a munkát a kvucahban, úgy nem fog lelki depressziót okozni számára a házimunka.

De nem minden elvtársnő, nézi így a maga életét. Voltak azonban olyanok, különösen a fiatalok soraiban, akik megértették, hogy a legtöbb emberi probléma egyaránt vonatkozik az elvtársakra és az elvtársnőkre, hogy ami nyomásztó az életben, az egyenlő sullyal nehezedik a férfi és a nő vállaira.

Dagania Alef, 5693. Svát havában.
Irma Singer.

Három leányfarm Judeában

Három leányfarm van Judeában, amelyeknek az ad különleges értelmet, hogy az egész falut leányok, zsidó leányok építették. Vannak itt asszonyok is. De ezek egészen modern életet folytatnak. Modernségük azonban nem a förtötön nyilvánul meg, hanem a munkában.

A tavaszi esőzések megkezdődtek Palesztinában s estéknél még hidegek vannak.

Egész nap dolgoznak a lányok. De este...

A palesztinai esték gyönyörűek. A lányok kiülnek a ház elé és énekelnek. A galuthi estéket elfelejtették. A galuthi szüneteket is elfelejtették. Itt új életet kezdtek, a munka, az építés életét s olyan boldogok, olyan megelégedettek ezek a héber lányok. Csak héberül beszélnek, csak héber könyveket olvasnak. S építenek. Országot építenek a galutban nyomorgó testvérek részére. Zsidó-országot.

Sechunáth-Borochoy

A kolónia közepén gyönyörű, modern stílusban épített, egyemeletes épület áll. Ez a kolónia kulturháza. Azaz, csak az lenne, ha lenne pénz hozzá, hogy berendezhessék.

Gyönyörű napbarnított lány magyarul:

— Csak még tizenöt font kellene, ahhoz, hogy teljesen kész legyem.

A napbarnított lány, aki e szavakat mondja, csak most jött haza Párizsból, ahol a WIZO költségén mezőgazdasági akadémiát végzett.

Ez a napbarnított lány, akit itt csak Sárának neveznek, sóhaj. Azért sóhaj, mert fáj neki, hogy tizenöt fontért használhatatlanul kell, hogy álljon a kulturház. Ha lenne tizenöt fontjuk, akkor meg lehetne kezdeni még a házikertészetet is. S ahogy itt áll, a palesztinai nap barnára égette testét, — oda szeretném kiáltani a világnak: jertek nézzétek mit csinált a cionizmus! A WIZO!

Végigvezet bennünket a kolónián, a tanulófarmon, ahol 100 lány tanulja a kertészetet. Mezők, földek s virág, sok illatos virág van itt felhalmozva, s talán csak a narancs az, amely nagyobb számban van képviselve, mint virág.

Ott van a ház mögött a baromfiudvar. Kakasok, pulykák s galambok élnek itt tarka sokszínűségben.

S mindezt lányok, egyetemet végzett kisasszonyok végezték a WIZO földjén.

Pétách-Tikváh

A pétáchtikvai lányiskola képezi ma a kolóniák beszédtergát. Az emeletes lakóházból végig látni a gyönyörű sorban nőtt ciprusfákat, narancs ültetvényeket. Pazar berendezés s mindenütt a legnagyobb rendszeresség. Meglátszik, hogy 1000 fontot fektettek be.

S itt is vannak Sáráék, olyanok, mint a Sechunáth-Borochoy farmon, csak azzal a különbséggel, hogy itteni kalóznőket Rivkáknak hívják.

— Mindent eladtunk — magyarázza Rivkák.

A tavalyi termést az idén megdupláztuk, a vízkérdést is sikerült megoldani.

kal bejárni a kolóniát. Mindegyik magyaráz, mindegyik kacag, a föbe vetik magukat, bolondoznak s — énekelnek.

Az ének itt különben is egyik velejárója a palesztinai polgárnak. Itt mindenki énekel. S a palesztinai ének egészen más mint a galuthi ének.

A galuthi zsidók éneke olyan szomorú...

WIZO-HIREK

— Tordán is megalakult a WIZO. Ez alkalommal, Salamon Jakabné a kolozsvári WIZO választmányi tagjának az érteleme, hogy egy új csoporttal gazdagodott az erdélyi WIZO, amely mintegy láncolat hálózta be ma már egész Erdélyt. Mint értesülünk a tordai hölgyek teljes megértéssel és nagy lelkesedéssel fogadták a WIZO eszméit és minden remény meg van arra, hogy komoly és hivatása magaslátán álló WIZO munka fog megindulni Tordán. Salamon Jakabné lelkes szavakban hívta fel a szép számban megjelent hölgyeket a munkára, majd dr. Kassovitz Endre hatóságos beszédében buzdította a hölgyeket Palesztina és a zsidó problémák iránti érdeklődésre. Egy szűkebb körű vezetőséget is választottak: Elnök dr. Stern Izidorné, alelnök dr. Frankel Józsefné, pénztárnok dr. Fischer Mátyásné, titkárnő Geist Dezsóné, ellenőr Rottstein Gizella. A megalakulás körül Geist Dezsóné különösen sokat faragott. Az első összejövetelt szerdán, e hó 13-án tartják meg, amelyre több kolozsvári WIZO-asszony fog átmenni Tordára, akik a WIZO-munka céljait fogják ismertetni. Az összejövetel sikere érdekében a kolozsvári gárda legjobb erőit mozgósítja. Így Wertheimer Samuné elnök, dr. Neufeld Jenőné, Panigel Jancuné, Salamon Jakabné és Weinberger Nándorné mennek át és igy ybizonos, hogy Tordán egy szép és nagyon látogatott WIZO összejövetel lesz.

— A kolozsvári WIZO hírei: Kedden, folyó hó 7-én jól sikerült tea volt Reichemberger Aladárné lakásán, ahol dr. M. N. Gelber a Lion Fenchuanger „Jüdisches Krieg” című történelmi regény alapjairól és háttéréről beszélt lebilincselő érdekességgel. Az előadás mintegy kiegészítette a közelmúltban dr. Balázs Endre által ugyancsak e műről, de inkább irodalmi nézőpontból tartott magas színvonalú előadását. Mindkét előadás osztatlan tetszésnek örvendett és igazi kultur-missziót teljesített. A legközelebbi keddi WIZO-tea Molnár Samuné lakásán lesz megtartva.

Gandhi a zsidóságról és Palesztináról

Itamar Ben-Avi, a jeruzsálemi „Doar Hajom” héber napilap szerkesztője beszélgetést folytatott Gandhival. A beszélgetés megkezdése előtt Gandhi intett a fiának, hogy kezdje meg az éneket és az indiaiak valamennyien vele énekeltek a dalt, amely fokozatosan imává áhitatózott át. Dalos imával kezd minden munkát. Azután elővette a szimbolikus kis szövegszékét, néhány szálát szőtt rajta, míg köröskörül áhitattal lesték a szavát.

— Te Jeruzsálemi vagy — szölt hozzám — és minden munkádat Cionban végzed, hadd mondjam meg neked drága uram, hogy amióta élet és gondolkodom, foglalkoztatta ez a név szívemet s lelkemet. Cion a régi India héber kiadásában. Cion a vágyakozó emberiség és az élő Istenség eszményi fogalma. A ti héber erkölcsötök és a mi indiai etikánk között alig van különbség. A ti Bibliátok mindig ott van előttem kis könyvtáramban és profétáitok mélyen a szívemhez beszélnek.

Közben összegabalyodott az egyik fonál kis szövöszékén, Gandhi felkelt, megigazította, aztán folytatta:

— Nagy nép volt a te néped és örömmel hallom, hogy az öröklődések Cionban a héber élet felújítására eredményel járnak. Nagyon szeretném meglátogatni hazádat, de sajnos, erre alig lesz időm. Mondd meg testvéreidnek, hogy

nagy odaadással kísérem törekvéseiteket. Csak egyre kérlek, óvakodjatok a szélsőségektől. Egyeztetétek össze álmotokat a környezet valóságával, számoljatok a szomszédaitokkal. Nagy mértékben hasonlít a ti helyzetetek a miénkhez Indiában és mi mindent megteszünk, hogy békét tartsunk a mozlemekkel. Gondoljatok arra, hogy a názáreti nagy békítő a ti népetekből származott... Egy bizonyos, hogy Kelet rabszolgaságának ideje örökre elmúlt. Elérkezett az idő, hogy Kelet népei a kultura élén járjanak és örülök, hogy Izrael népének része van Ázsia eme küldetésében.

Theodore Dreiser: Amerikai tragédia. A szerelem és pénzsóvár amerikai ifjúság tragédiája. A legnagyobb mélységeket tárja fel, amelyek a háború utáni fiatal nemzedék előtt nyílnak meg: a szörnyű lelki harcok, amelyet a testet-lelket megáldozó szegénység és a gondatlanságot jelentő gazdagság nap-nap után való összehasonlítása jelent. A három kötet ára fi. nom papirosny nyomva fűzve 234 lej. Kapható az Új Kelet könyvosztályában az összeg előzetes beküldése mellett, vagy utánvétellel.

A ZSIDÓ ASSZONYT kiadja az erdélyi WIZO temesvári központja, Piata Asanesti 4.

A ZSIDÓ GYERMEK

IRMA SINGER:

Hová vezette a halál Eszter királynőt...

Eszter királynéről sok szépet hallottunk már. Szeretjük is szívből a szépséges, jóságos királynét, ki népének szentelte életét. De hogyan lehetséges az, hogy szeretünk egy királynét, aki már olyan nagyon régen meghalt? Nos, azért lehetséges ez, mert Eszter királyné még mindig él.

Akkoriban, midőn megszabadította a zsidó népet a veszedelemtől, történt, hogy egy napon eljött hozzá a Halál. Eppen kertjében sétálgatott s egy viruló vörös rózsabokor mellett állodgált. A legszebbik rózsabimbó ugyan is kipattant s biborszinű ruhában táncolt a szép Eszter királyné előtt mert meg akarta nyerni tetszését. És Eszter királyné örvendett a táncoló rózsának. Egyszerre csak megzörrent mögötte a mirtaszbokor s midőn Eszter megfordult, ott állt előtte a Halál. „Ily hamar értem jöttél?” — mondotta a királyné, „hiszen nem fejeztem még be munkámat, népemet még sok veszedelem fenyegeti, melyeket nekem kell elhárítanom.” Mély hangon szólott a Halál: „Isten küldött, az én Uram és jönnöm kellett. Hisz nem tudtam, hogy ennyire szeretted népedet. De vizsgáljalom mondd nekem valamit: „Nem kell meghalniok az olyan embereknek, kik még jó akarnak cselekedni népükért. Ezért nekem sem kell meghalnod a Földet s higgyék az emberek, hogy meghaltál.” És a Halál halványkék virágot nyújtott át Eszter királynénak.

Erre hanyatesett a királyné s midőn rabszolganői keresésére indultak, a rózsabokor tövében találták meg a királynét. Mellén feküdt a sötétvörös rózsá, mely táncot járt előtte. Siránkoztak a rabszolganők, mert azt hitték, hogy Eszter meghalt.

Eközben a királyné (emberi szemnek láthatatlanul) felhőlépcsőn ment fel a Halállal az égbe. Először egy nagy kertbe értek, ahol csodaszép virágok nyíltak és halk énekszó csilingelt: „Ezek az ifjan elhalt leányok”, mondotta a Halál, „s az Élet dalát dalolják.” Tovább mentek és ime, egy másik kertbe értek, ahol kicsi madárkák énekeltek. Midőn Eszter irályné és a Halál a kertbe léptek, ijedten rebbentek fel a madárkák, de a Halál megnyugtató hangon szólongatta őket. Erre megnyugodtak. Lassan a királynéhoz hajolt a Halál és így suttogott: „Ezek itt az egész kicsi korukban meghalt gyermekek és itt tanulják meg Isten nyelvét.” Gyöngéd pillantást vetett a királyné a csisergő madárkákra, hiszen mindig nagyon szeretete a kis gyermekeket. Aztán követte a Halált. Egy ligetbe értek, ahol sok komoly fenőfa állott. Odább pedig egy csoport ciprus. Felkiáltott ekkor a királyné: „Ciprusok! Hiszen ezek atyáim földjéről valók; ó, Halál, mondd el nekem, hogy kik ezek!”

„Eszter királyné”, vette fel a szót ismét a Halál és szavaira meghajoltak a komoly ciprusok. „Ez a népükért és a szabadságért elesett hősök ligete és a ciprusok a zsidó hősök lelkei.” Erre elcsendesedett a szép királyné és nagy könnyesepp gördült végig arcán, majd lassan kiment a kertből. Szomorú volt a királyné és így szólott: „Végigvezetsz a Halál Birodalmán. De én még nem haltam meg, vezess tehát az Élet Országába.” Elcsendesedett erre a Halál, majd szomorúan így szólott: „Az én részem az Élet minden szomorúsága. Minden ami szép és vidám, a Nap sajátja. De jer, kövess.”

És sokáig, sokáig mentek az egek térségein. Végre egy terembe értek, ahol egy oszlopon egy serleg állott. Halvány fény áradt ki a serlegről s amint a királyné odalépett, elcsodálkozott. Gyönggyel tele volt a serleg. Kérdőleg emelte fel fekete szeméit a Halálhoz s az kétségesen megadta a felvilágosítást:

„Ezek a gyöngyök a zsidók könnyei, a szomorúság angyalai hordják be és gyűjtik össze ezen a helyen. Nagy erő lakozik bennük, mert ezek a könnyek a népet hüllották.” Tovább akart menni a Halál, hogy megmutassa a királynénak részét az Élet Országából, de a királyné szomorúan megrázta a fejét és így szólott: „Kedves Halál, hadd maradjak itten, mert ismerem mindezeket a könnyeket. De nem fognak örökké hullani, mert felszabadul egyszer a zsidó nép. Ezért hadd maradjak itten és minden könnyesepp mondja el nekem a történetét.” Erre bólintott a Halál és egy aranyzékert hozott. A királyné leült. Jött egy angyal és megkérdezte, hogy mit parancsol: „Hozz nekem egy aranytűt, aztán menj a Szeretethez és kérd el leg-hosszabb hajszálát.”

Midőn visszatért az angyal, fogta Eszter a Szeretet hajszálát és befűzte

az aranyos tübe. A csészből pedig sorra vette ki a gyöngyöket és felfűzte őket egymásután.

Sok dolga van a jóságos szép királynénak, mert sok zsidókönny hullott és hull ma is. De nem tart már sokáig és felfűzi az utolsó gyönggyé vált könnyeseppet is. És elkészül a remek gyöngy sor. Arancsatot erősít majd rá, melyen ez a szó fog állni: Szabadság. Es ezen a napon be fognak vonulni a zsidók országukba, abba a szép országba, ahol Eszter királyné apái éltek. Újra lesz királyuk és csodaszép királynéjuk. És napsugaras mezőn fognak összegyűlkezni, hogy hűséget esküdjének a királyi párnak. Egymás hegyén-hátán fognak szorongani és „hedad”-ot kiáltoznak. Egyszerre csak mindnyájan elcsendesülnek és ekkor meg fog jelenni Eszter királyné. Csodálatos aranycsatú gyöngysort fog az új királynénak átnyújtani s azután eltűnik.

A gyöngysor erőt és igazságosságot ad majd az új királynénak, mert ez a lánc zsidó könnyekből való. És öröm, ének, jókedv és kacagás fog honolni a zsidók országában és mindörökké megszünik a könnyek hullása.

Aranyszékében ülve erről álmodzik Eszter királyné s megnyugvó lélek kék fűzi fel sorjában a gyönggyé vált könnyeket.

ADAR

Adar a tavasz első hónapja és ha a régiak szerint Nisan első napján kezdjük az évet, akkor Adar az utolsó hónap ebben az évben. A nagy ünnepek közül egyik se esik ebbe a hónapba s ami még is nagyon kedvessé teszi nekünk ezt a hónapot, az Purim. Ez az egyetlen ünnep, amikor elő van írva, hogy „örömben részeg legyen az ember.” Mert ekkor egy csodálatos szabados emlékként ünnepelek, amely Adar 14-én történt.

Már biztos volt a nép halála, megpecsételve Hámán által, amikor Eszter és Mordecháj hűsége és bátorsága megmentette a pusztulástól. Purim előtt van Eszter bűjtje, amit 3 napig tartott a nép, mielőtt Eszter bement Ahásveros királyához, hogy kegyelmet kérjen a zsidók számára. Eszter nevéhez fűződik a Magillah (Eszter könyve) is, amit félig énekelve, félig szavalva, nagy vígság között olvasnak fel a templomban. Hámán, ha ott volna, nagyon pörül járna, de mivel nincs ott, hát úgy töltik ki rajta a bosszút, hogy ahányszor kiejtik a nevét, olyan grágerlizést és dobogást visznek véghez, hogy még Hámán is meghallhatja, akár hol is van.

Moseh Rábbénu

Tudjátok-e, gyerekek, miért nem akart Moseh Rábbénu elmenni Fáraóhoz, amikor a Jó Isten küldte? Azért nem akart menni, mert Moseh nem tudott jól beszélni.

Már pedig a királyokkal csak szépen s folyékonyan szoktak beszélni. S tudjátok-e miért dadogott Moseh? Emondon néktek, hogy történt.

Mint tudjátok Moseh Rábbénu Faraó király házában nevelkedett. A király házában sokan voltak, akik nem nézték jó szemmel azt, hogy egy zsidó gyerek a király házában legyen. S azonkívül megjósolták Micrájím jósai, hogy Moseh lesz az, aki a zsidókat fel fogja szabadítani. S ő lesz az, aki halálba kergeti Faraót.

Növelte a bajt még az is, hogy egyszer, amikor ott ültek Micrájím miniszterei a királlyal együtt a trónteremben, ott, az egész udvar szemelattára a kis gyermek Moseh ledöntötte a koronát a király fejéről.

Összeültek hát Egyiptom bölesei, hogy megtárgyalják, hogyan lehet Moseht megbüntetni.

A tanácsadók között volt Jiszró is, aki egyike volt a zsidók barátainak. Ő azt tanácsolta, hogy ki kell próbálni Moseht, vajjon tényleg nem tudja-e mit csinál.

Egyiptom bölesei bólogatták a fejüket: — jól van jól — mondották, — de hogyan lehetne ezt megtudni? Erre

Régi szokás, hogy Purimkor ajándékokat küldenek egymásnak a barátok (Misloach-Manot) s még nagyobb örömmel fogadják az ajándékokat, ha álarcsokk viszik. S akárhányszor tiltották is meg a Purim ünneplését, mégis mindig megünnepelték. S ha Pessach a szabadság ünnepe az Erecben, akkor Purim a Gáluthi szabadság.

Adar hónap hetedikén ünnepelek Mózses születésének és halálának évfordulóját. Ugyancsak Adar hónapban volt a Makkabeusoknak is egy nagy győzelme. Ez a három ünnep van Adar havában. De Purim közöttük a legnagyobb, „mert — böleiseink szerint — mikor már egy ünnepet sem fogunk ünnepelni, Purimot akkor is jókedvben és örömben fogjuk eltölteni.” Purim a legaktuálisabb ünnep is, mert voltak még Hámánok és vannak és lesznek is valószínűleg. De lesznek Eszterek és Mordechájok is, akik megmentik a népet, mert ha mi, gyermekek, hűségesek leszünk népünkhez, akkor, ha nem is hívnak minket Eszternek és Mordechájnak, mégis azokká lehetünk.

Weinberger Magda.

héten meséltem néktek: Herzléhez.

Moseh is idegen emberek között nevelkedett, Herzl is.

S Herzl is csak távolról láthatta az Igéret Földjét és nem adatott meg számára, hogy népével együtt bevonuljon az országba.

(— ler.)

Ki tudja megmondani?

1. Ki volt Ezekiel?
2. Ki vezette vissza a zsidókat a babiloni fogságból?
3. Ki volt rabbi Jochanan ben Zakka?
4. Ki volt Sabbataj Cvi?
5. Kik voltak a maranusok?
6. Mi a gettó?
7. Mi a galuth?
8. Mi a Jisuv?
9. Ki volt Balfour?
10. Mi a Keren Hajesszod?
11. Ki a Cionista Világszervezet jelenlegi elnöke?
13. Kiket nevezünk chalucoknak.

Feleletek a legutóbbi kérdésekre:

1. Az első prófétán Mirjam volt, Moseh nővére. Ő énekelte az „Oz josir Moseh” győzelmi dalt, amikor a zsidók átkeltek a Vörös tengeren.

2. A zsidókat Józsuá vezette be Kanaánba.

3. Sault Sámuel kente fel királlyá.

4. Ramban, Rabbi Moseh ben Majmon nevének rövidítése. Nagy héber tudós és filozófus volt. A Középkorban Cordovában élt, majd később az egyiptomi uralkodó udvari orvosa volt. Sirjárá — amely Palesztinában, a Tiberias tó mellett van — egy ismeretlen tanítványa ezt a feliratot írta: Mi-Moseh ad Moseh, lo kom ko Moseh”, Mosehtől Mosehig nem volt ember, mint Moseh. Ramban, Rabbi Moseh ben Nachman nevének rövidítése. Ugyancsak nagy zsidó tudós volt. A XII. században Palesztinába ment tanítványai val. A Kabbala megalapítója volt.

5. Bal Sém Tov, a chaszidizmus megalapítója volt. Jóságra és szeretetre, istenfélésre és áldozatkésztségre tanította az embereket.

6. Eliezer Ben Jehuda az új héber nyelv atyja volt. Palesztinába ment azzal az elhatározással, hogy újra élővé, a zsidók mindennapi beszédévé tegye a héber nyelvet. Hatalmas héber szótárt szerkesztett. Amikor Jeruzsálembé érkezett, nem akart senkivel másképp beszélni, mint héberül. A jeruzsálemi zsidók akkor még jiddisül beszéltek és Ben Jehudát kinevették, boldognak minősítették, sőt ki is átkozták. Ő azonban nem riadt vissza és szakadatlanul hirdette és terjesztette az elsők, akiknek anyanyelvük a héber volt és nem is tudtak másképp beszélni. Fia, Itamar Ben Avi, ma a „Doar Hajom”, Palesztina egyik legnagyobb héber napilapjának a szerkesztője.

7. Az első nagy zsidó történetíró Graetz Henrik volt, aki 12 kötetes hatalmas művében először írta meg a zsidók egyetemes történetét.

8. A legnagyobb jiddis költő Morris Rosenfeld volt. Leghíresebb versei: „A műhelyben”, „A vihar”, „Zsidó május”, stb.

9. Az első cionista kongresszus Baselben volt 1897-ben.

10. Herzl Tivadar az edlachi szanatoriumban halt meg, Bécsben temették el a dőblingi temetőbe, ahová minden évben Tamusz 20-án, Herzl halálának évfordulóján elzarándokolnak a zsidók.

11. Herzl után Wolffsohn Dávid, kölni bankár volt a Cionista Világszervezet elnöke.

12. A Keren Kajemeth Lőjiszráél, rövidítve: KKL, Zsidó Nemzeti Alap, földvásárlási alapnak is nevezik, amely a zsidó nép elidegeníthetetlen tulajdonává váltja meg Palesztina földjét. A KKL által vásárolt földekre telepítik le a zsidó kolonistákat, a földet azonban csak bérbe kapják és az mindig a zsidó nép tulajdona marad.

Szederkényi Anna: Felszabadultak. A kitűnő írónő a ma asszonyának és vergődő korunknak legizőbb problémáit tárgyalja regényében. Ára csak 32 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

„Öng

Paul We
Ilyen ki
galmas
láthaNemcsak
rimját ismMinden
pet érintő

jött egy

vel, boldog

nép, hogy

örök életre

Az örök sa

ját létevel

ennek, a lé

re ható ki

Ez év g

örülni, m

godtobb id

nyán odar

gi testvére

velük vag

Hámán

szerü biro

Az erősz

ság és a

szorgalmas

Aki együtt

közösségér

szívet les

ket. Alant

tombolnak

és Freiligg

És mind

festvéreink

Heinet

sermann

uralom va

zsidókat és

öket.

Hiszen t

uralom na

nak puszt

telkek egy

nyag élet

és nekünk

jűk, minde

Purim n

testvéreire

És arra,

rimnak is.

— A jus

a márkát.

belgrádi tá

tőzsdéken a

mi szerződ

tettel nem

berlini dev

sem ad ki

a dinár vis

— Uj ve

Banca Com

mából jeler

merciale It

tézét aleln

igazgatót n

osztályt vez

zérigazgató

Azzal magy

resége áll

mostani 40

áll arányba

A RACIO

KAI U. 3. A

— Élve

filmmel ked

mozgó, amel

külföld tárg

összes film

neve foglal

dékkel járta

hozza hazá

ó kalandjair

értékesebbet

nem produk

dak kézreke

netek is, me

harcát muta

és az óriási

maibb és j

olyan filmje

is mozgóban

filmszínház

diadalünnepe

HIREK

Vasárnap és hétfőn

„Öngyilkosok klubja“

Paul Wegener legerősebb alakítása. Ilyen kivételesen fantasztikus és izgalmas filmet életében csak egyszer láthat. Fut a Royal mozgóban.

Purim

Nemcsak a Mordechaj és Haman purimját ismeri a zsidó történelem.

Minden nagyobb, az egész zsidó népet érintő veszedelem elhárulása után jött egy purim, amikor hála tett szívvel, boldog ujjongásban érezte a zsidó nép, hogy nem semmisült meg, hogy örök életre van rendelve. Azért, hogy az örök szeretetet s jószágát hirdesse sajtó útján a zsidó tanítással, amelyek ennek a létnek időben és térben messzire ható kúsgárzása.

Ez év purimján nem tudunk úgy örülni, mint egykor, mint más, nyugodtabb időkben. Képzeteink szárazságban odarepülnek érzéseink németországi testvéreinkhez és szorongásainkban velük vagyunk.

Hámánok napja virradt erre a nagy szerű birodalomra.

Az erőszak, és kishitűség, a kapzsiság és a rosszindulat szelleme borult szorgalmas, józan, elmélyült népe felé. Aki együtt érez a haladással, akiben a közbizalom tüze lobog, összeszorult szívvel lesi a németországi történelmet. Alantus ösztönök, sátáni téboly tombolnak Lessing, Schiller, Goethe és Freiligrath népe fölött.

Es mindenkinél többet szenvednek testvéreink.

Heinrich adott nekik, Erlichet, Wassermann és Einstein. De akik most uralkodnak, csöcselékek tekintik a zsidókat és mint ártó vadakat üldözik őket.

Hiszen tudjuk és érezzük, hogy ez az uralkodó nem tarthat sokáig. Az erőszaknak pusztulnia kell és jönnie kell a lelkek egyensúlyának. De addig is nagy életek, nagy értékek törnek össze és nekünk, akik a szeretetet hirdetjük, minden pusztulás fájdalom.

Purim napján a német földön élő testvéreire gondolt a világ zsidósága.

Es arra, hogy jönnie kell az új purimnak is.

A jugoszláv tőzsdéken nem jegyzik a márkát. Berlinből jelentik: A lapok belgrádi táviratai szerint a jugoszláv tőzsdéken a jugoszláv-német kereskedelmi szerződés nélküli állapotra való tekintettel nem jegyzik sem a márkát, sem a berlini devizát. A jugoszláv jegybank sem ad ki clearingjegyzést a márkára és a dinár viszonyára vonatkozóan.

Uj vezérigazgatót neveznek ki a Banca Commerciale Italiana élére. Rómából jelentik: Toplitz, a Banca Commerciale Italiana vezérigazgatója az intézet alelnöke lett. Pozíciójába Facconi igazgatót nevezték ki, aki eddig a tőzsde osztályt vezette. Toplitz távozása a vezérigazgatói székbe nagy feltűnést kelt. Azzal magyarázzák, hogy az intézet nyeresége állandóan csökkenőben van s a mostani 40 millió líra évi nyereség nem áll arányban a tőkefelhasználással.

A RACIONALIZÁLT KÖNYVTAR JÓKAI U. 3. ALATT MEGNYILT.

Elve hozzátok őket haza! Olyan filmmel kedveskedik f. hó 16-tól a Corso mozgó, amelyet nem a reklám, hanem a külföld tárgyilagos kritika helyezett az összes filmek felé. Frank Buck, akinek neve fogalom Amerikában, azzal a szándékkal járta be az őserdőket, hogy élve hozza haza a dzsungel fenevadait. Az ő kalandjainak története a film, melynél értékesebbet, idegfejtőbbet film soha nem produkált. Végtelenül érdekes a vadak kézrekerítési módja, de azok a jelenetek is, melyek az állatok egymás közötti harcát mutatják be és különösen a tigris és az óriáskigyó élet-halálharca drámaibb és idegfelkőrbácsolóbb minden olyan filmjelenetnél, amit eddig valaha is mozgóban bemutatott. Bemutatója a filmszínház eseménye és a filmtechnika diadalünnep.

Övöltő az erő és egészség javítása

Ausztriában a helyzet engedett feszültségéből

Az osztrák náci sajtója a legnagyobb tartózkodással ír a válságról. A többségi pártok nem fognak megjelenni a nemzeti tanács ülésén

Bécs, március 11. A kormánykoalíció pártjai, a keresztényszocialisták, a Landbund és a Heimatblock a parlamenti válság ügyében a kormány mellé állottak s elfogadták azt a kormányálláspontot, hogy dr. Straffner leköszönt második alelnök alkotmányoszerüen nem hívhatja össze a nemzeti tanácsot. A karhatalom készülségét továbbra is fenntartják, de a helyzet engedett feszültségéből. Egyébként az osztrák nemzeti szocia-

listák sajtója a legnagyobb tartózkodással kommentálja az ausztriai parlamenti válság nyomán keletkezett eseményeket. Lapbetiltásoktól tartanak.

Az osztrák főváros utcáin tegnap megjelentek a vörös-fehér karszalagos, karabélyos Heimwehr-szögrendőrök. Bizonyosra veszik, hogy a többségi pártok nem fognak megjelenni a nemzeti tanács ülésén s a parlament határozatképtelenség miatt sem fog tanácskozhatni.

— Átkísérték 15 kiskoru kommunistát az ügyészségre. A sziguranca átkísértette az ügyészségre azt a 15 kiskorut, akiket a német konzulátus ablakai beverésével vádolnak. Erdekes, hogy az egyik 14 éves gyermeknél 2 hamis százasot találtak a rendőrök. A gyermek zavaros feleleteket adott a százasok eredetéről. Mikor bekísérték a rendőrségre, a százasokat elvették tőle s mikor ételért akart küldeni, adták vissza. Ezután vették észre, hogy a százasok hamisak. A vizsgálóbíró fogja megállapítani, hogyan kerültek a hamis százasok a gyermekhez.

— Eljegyzés. Ullmann Judit, a néhai beszercei főbbi leányát eljegyezte Blau Juda Léb Crasnárd.

— Csernovicban lesz az 1933. évi Makkabi sportvilágszövetség elhatározta, hogy az 1933. évi Makkabiát Csernovic városában fogja megrendezni. A csernovici Makkabi már most lázasan készülődik a zsidó olimpiászra és a város polgármestere kijelentte a sajtó képviselői előtt, hogy kéri a városi tanács hozzájárulását és felhatalmazását, hogy megfelelő szubvencióval járuljon hozzá a Makkabi rendezéséhez. A városi tanács minden valószínűség szerint meg fogja szavazni a szubvenciót, annál is inkább, mert a Makkabi nemcsak sportszempontból, hanem gazdaságilag és erkölcsileg is nagy jelentőséggel bír a városra.

Régi petróleumlámpájt olcsón átalakítjuk ALADDINlámpára. 125 gyertyaerőjű izzófényvel automatikusan, zaj, szag és korom nélkül ég.

„ALADDIN“

Bucuresti, Cluj, Timisoara, Str. Regala 11. Str. Neculcea 2. Str. L. C. Bratianu 8.

— Leégett egy szilézai iskola. Berlinből jelentik: A sziléziai Osterede iskolája leégett. Találtak a romok között egy megsemmesedett holttestet. Valószínűnek tartják, hogy a tanítók egyike vesztette életét a lángokban.

— Purimi teaestély a Regalban. A kolozsvári zsidó iparosok helybizottsága értesíti t. tagjait, valamint k. vendégeit, hogy a rendszeresített kedd esti teákat, most kivételesen a Purimi ünnepre való tekintettel vasárnap, f. hó 12-én este 10 órai kezdettel a Regal kávéház nagy külön termében tartjuk meg. Amennyiben ezen nagy purimi estélyen befolyt összeg az aggmeház javára fordítatik, kérjük, hogy mindenki jöjjön el a családijával együtt.

A Zsidó Kórházegyesület purimi bélyeg akciója. Egész Erdélyben nagy visszhangot keltett a zsidó tanulóifjúság körében a Zsidó Kórházegyesület purimi bélyegakciója és egy a tantestületek, mint a növendékek nagy lelkesedéssel vezetik az akcióit, amelynek jövedelme előreláthatólag tekintélyes összeggel fogja megnyitni az erdélyi zsidó tanítók kórház-alapítványát. Ugyanitt közöljük, hogy Nyárádszeredán és Mezöbádon Kohn Mártonné, a marosmegyei KKL-bizottság elnöknőjének vezetésével nagyszabású purim-estély lesz, amelynek jövedelme egyenlő részben a Keren Kajemeth és a Zsidókórház között oszlik meg. A Zsidókórház felkérésére dr. Kater Odön fog köszönetet mondani az estélyen résztvevőknek.

— Öntől függ asszonyom, hogy a Shemen ételolaj, Shemen szappan és Pardess narancs, valamennyi palesztinai termék minél szélesebb rétegekben terjedjen. Pártolja és segítse elő a palesztinai építők munkát annál is inkább, mert a Shemen ételolaj és Shemen szappan minőségben elsőrangúak, árban utólérhetetlen. A Pardess narancs a legízletesebb az összes márkák között.

RÉGI TÖRTÉNET...

Régi történet a purim története. Mert zsidók voltak s mert akkor is azok akartak lenni, amikor nem volt szabad zsidónak lenni: s mert a történelemben törvények vannak. Törvények: az erős és a gyöngye harcának a törvénye. Ezért esett meg az az eset, a purim esete, a zsidók esete a perza nagyurral. Mindig megismétlődő eset ez a purim esete.

Mert mindig lesznek Mordechajok, olyanok, akik komolyan veszik a zsidóságot. Olyanok is lesznek mindig, akik komolyan veszik a zsidóságot. Önmaguk létét veszik komolyan.

De ezek a komolyak, akiben van erő s van lendület, ezek meg fogják csinálni azt, hogy a purim csak ünnep lesz majd. Mult. S majd odaveszi a nagyapó az unokáját maga mellé s halk mesélő hangos kezdi: Régi történet ez a purim története...

— A népszövetségi tanács hétfőn a danzigi megkötözött lengyel őrség ügyével fog foglalkozni. Genfből jelentik: A népszövetségi tanács hétfőn délután ülést tart, amelyen foglalkozni fognak a danzigi Westernplatten bejelentés nélkül megkötözött lengyel katonai őrség ügyéből támadt lengyel-danzigi konfliktussal. Az ügyet a tanács angol tagja fogja ismertetni.

— Színházban krakogás, tüsszentés, nátha ellen véd Anacot pasztilla rendszeres szopogatása.

— Csáldárisz megalakította a legújabb görög kormányt. Athénből jelentik: Csáldárisz megalakította kormányát. Metaxas lett a belügy-, Kondilisz a hadügy-, Hadzsiagiagos a tengerészetügy-, Loderdosz a pénzügy- és Maximosz az igazságügyminiszter.

— Végrehajtási utasítás az új fényűzési és forgalmi adótörvényhez magyar fordításban kapható dr. Mandel Fordító Irodában Cluj, Memorandumai 24. Ára 60, vidékre 70 lej. Külön a törvény ugyanennyi.

— Akinek a gyomra fáj, bélműködése megkezdett, mája megnagyobbodott, étvágya nincs, emésztése elgyengül, nyelve fehérsárga, annak naponta egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvíz rendbehozza az emésztését és jó közérzetet teremt. Kórházi bizonyítványok elismerik, hogy a Ferenc József víz biztos és kellemes hatása következtében állandó használatra rendkívül alkalmas. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Ebben az évben nem lesz semmi Angliában a jövedelmi adó leszállításából. Londonból jelentik: A beígért jövedelmi adóleszállításból ebben az évben aligha lesz valami. A költségvetési kiadások nagyobbarányu apasztatását a hadügyi kiadások magas volta lehetetlenné tette. A kormány a már megszavazott új csatahajókat, négy cirkálót, három tengeralattjárót és kilenc torpedórombolót feltétlenül meg akarja építtetni.

— A Szentsek tiltakozásra készül a szovjet vallásellenes postabélyegeinek forgalombahozatala ellen. Citta del Vaticano-ból jelentik: A Szentsek tiltakozásra készül a berni nemzetközi posta-unióval és a Népszövetségnél is a szovjet azon terve ellen, hogy vallásellenes postai bélyegeket hozzon forgalomba. A Vatikán azt kívánja a postautóiótól, intézkedjék aziránt, hogy a külföld az emberiség nagy részének hitét és vallásos érzelmeit sértő orosz bélyegeket ne fogadják el bérmentesítőnek és így azok ne juthassanak a szovjetterület határára kívül forgalomba.

Társadalmi Lexikon 144 lej a régi 1500 lej helyett (700 oldalon, 16 színes táblával, számos képpel és grafikonnal). Vázonkötésben. Ezenkívül óriási irodalmi, tudományos és műszaki könyvtár. Lepagénál, Kvár. — Kérje az akció teljes jegyzékét. Pl.: Bébel: A nő és szociális-művészet 270 lej helyett 72 lej, Knut Ham-sun: Éhség 130 lej helyett 21 lej, stb., stb. — Postán utánvéttel 25 lej. Beküldve portómentes. Kérje a nagy jegyzékét. (N. O. A.) Lepagétól azonnal.

— Traurig Gizella és Sántha Iona hangversenye. Március 23-án, csütörtökön este fél 9 órakor a kolozsvári katolikus gimnázium dísztermében két fiatal, kiváló tehetségű énekesnő fog bemutatkozni a zeneértő közönség előtt: Traurig Gizella és Sántha Iona. A két művésznő operariákat és dalokat fog énekelni, előreláthatólag hatalmas siker mellett. A két fiatal művésznő Mihályffy Irén, az ismertevű zongoratanárnő és pedagógus tanítványa. Ő fogja zongorakíséretüket is ellátni.

Szinkör Mozgó

Vasárnap d. e. fél 11 órakor és d. u. fél 3, 5, fél 8 és 10-kor:

Ave Caesar

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, március 12.

Bukarest 19.40: Grammfón, 20: Saint-Seans: Sámson és Delila című operája. Utána hírek.

Budapest. 9: Hírek, kozmetika. — 10: Egyházi zene. Utána pontos időjelzés, időjárás, majd az Operaház zenekarának hangv. 2: Grammfónlemezek. 4.30: Pontos időjelzés, időjárás, majd cigányzene. 5.45: Ideges vagyok, vidám csévegés. — 6.15: Jazz. 7: Móra Ferenc novellája. — 7: Sporteredmények, hírek, 7.45: Operett a Stúdióból. 9.45: Pontos időjelzés, majd jazz.

Bécs. 18.25: Palestrina: Zenei legenda. Közvetítés az Állami Operaházból.

Breslau, 20: Szavafat. 21: Szimf. hangv. Frankfurt, 21.05: Zenekari hangv.

Heilsberg, 20.40: Egyházi hangv. Lipce, 20.45: Szimf. hangv.

Langenberg, 19.25: Bruckner: V. szimf. Varsó, 20: Operazene. 20.30: Zenekari hangv.

Milánó, 20: Verdi opera. Róma, 20.45: Operettelőadás.

Prága, 21: Rádiózenekar. Pozsony, 22.20: Cigányzene.

Hétfő, március 13.

Bukarest, 20.45: Debussy vonósnégyes. 21.15: Könyvi zene.

Budapest. 9.15: Grammfónlemezek. — 9.30: Hírek. 12.05: Szalonzenekar. 12.25: Hírek. 3.30: Diákféltára. 4: Asszonyok tanácsadója. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. 5: Hajnali látomás. 6.10: Német nyelvoktatás. 6.40: Dalkör. 7.30: A Német to megfettett titka c. előadás. 8: Az Operaház zenekari hangv. 9: Pontos időjelzés, időjárás, majd jazz.

Bécs, 19.40: Chopin hangv. Breslau, 16.20: Könyvi zene.

Lipce, 20.45: Szimf. hangv. Stuttgart, 20: Skandináv zene.

Varsó, 20: Opera. Milánó, 21: Olasz-amerikai hangv.

Róma, 20: Grammfón. Prága, 21.35: Zongoraszonáták.

Pozsony, 19.40: Hangjáték.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Göring Essenben a katolikus centrumot fekete internacionálénak és csirkefogó-szervezkedésnek bélyegezte

Megindult a zsidó családok menekülése Németországból

A nemzeti szocialisták lapjai már Hugenbergéket is támadják. A terror nem pihen. Vilmos excsászár cáfolja, hogy lemondott volna a trónról. Münchenben kiszabadították a bőrtönből a nemzeti szocialista gonosztevőket

Hitler újabb felhívásában fegyelmezettségre és az erőszaktól való tartózkodásra szólítja fel hiveit

Berlin, március 11. Annak ellenére, hogy Hitlerék az ellenük világszerte felháborodott hangon író civilizált sajtó elensúlyozására nagy garral cáfolják a zsidók ellen készülő támadások hírét; annak ellenére, hogy a zsidóknak legújabbban már bántatlanságot ígérnek, a valóságban a helyzet egyáltalában nem megnyugtató.

Hogy Németországban a zsidóságnak egyáltalában nem kedvező események zajlanak le és főleg nem kedvező események vannak készülődésben, arra a legeklatánsabb bizonyíték az a közvetlenül Varsóból érkezett hír,

mely szerint a náci rohamcsapatok és terrorlegényeinek munkája elől a tegnapi nap folyamán több mint 250 zsidó család érkezett menekülésként Kattowitzba.

Egyidejűleg a távirati irodák arról számolnak be, hogy náci-rohamcsapatok Berlinben és a többi német nagyvárosokban megrohmozták a nagyrészt zsidó tulajdonosok kezében levő egészséges árunagyváru házakat és azokat bezárásra kényszerítették. Essenben és a Rajnavidéken még most sem szüntek meg az egyes zsidó személyek és üzletek elleni támadások, melyek tények mindannak bizonyosságai, hogy a náci cáfolatok és a valóságos tények között egyáltalában nincs meg a kontaktus.

A legújabb németországi eseményekről a következő jelentések számolnak be: Az új porosz tartománygyűlés megnyitójára március 22-én lesz. Ezzel kapcsolatban jelentik, hogy Hitler többórás megbeszélést folytatott Lutherrel, a Birodalmi Bank elnökével a Birodalmi Bank követendő pénzügyi politikájáról. A jövő héten az eszmecsere folytatása várható.

Ugy hírlik, hogy Hitler hétfőn Münchenbe utazik.

A terror frontján a helyzet változatlán

Berlin, március 11. Württemberg tartománygyűlése ülést tart, hogy új államelnököt és tartománygyűlési elnököt válasszon. Államelnökké a nemzeti szocialista Murrt fogják választani.

Münchenben a rohamcsapatok kiszabadították a letartóztatási intézetből az elítélt nemzeti szocialistákat. Ritter von Epp, Bajorország birodalmi főbiztosa, hozzájárulását adta ahhoz,

hogy a szabadon bocsátott elítéltek hivatalosan is visszaszerezhesék teljes szabadságukat.

Rohamosztárosok a szociáldemokrata Münchener Post szerkesztőségének íróasztalában talált iratokat kidobálták az uccára s a lap visszamaradt példányai-val együtt elégették az irásokat.

A szászországi Swenkau szakszervezeti házában megszállásánál összeütközés volt szociáldemokraták és rohamosztárosok között 6 életveszélyes és 13 súlyos sebesüléssel. A bajorpfalzi Oppau városházának átvételénél támadt harcban két ember életét veszítette s haton megsebesült.

Ajánlunk **közönséges és speciális borokat**

valamint gyümölcspálinkákat. Szükségletnél kérjük a mennyiséget közölni, hogy megfelelő árajánlattal szolgálhassunk. **Fratij Csengeri, Simleul-SNvaniei.**

tek. Chemnitzben is voltak újabb véres összeütközések több súlyos sebesüléssel. Egyidejűleg Kölnben betiltották a cent rumpárt gyűlését.

Fekete-fehér-vörös zászló
Berlin, március 11. A világháboruban elesett hősök napján, vasárnap a középületeken kizárólag a fekete-fehér-vörös zászlók fognak lengeni, mert a háborus hősi halottak e színéért áldozták életüket. A nemzeti szocialisták kampókeresztes lobogóit rohamosztágbeli diszszakaszok frontja előtt és a Horst Wessel-induló hangjai mellett már ma levették a középületek homlokzatáról.

Doornból megcáfolták a világsajtó azon hírét, hogy Vilmos excsászár lemondott volna a trónról fia, az extrónörökös

javára. A hiradásokból mindössze annyi igaz, hogy az excsászár valóban kifejezésre juttatta azt a kívánságát, hogy élte alkonyát Németországban szeretné leélni,

de nem trónlemondásról. Cáfolják azt a hírt is, hogy katonai, vagy fegyveres osztagok vonultak volna be a rajna-menti Kehlbé.

A legtöbb országban megvalósul a szocialista-kommunista egységfront

Genf, március 11. A kommunista internacionálé azon felhívása, hogy a munkáspártok alkossanak egységfrontot, több országban visszhangra talált. Szó van arról, hogy Belgiumban és Hollandiában már közelebről átnyújtják a szociáldemokratáknak az együttműködésre vonatkozó részletes kommunista javaslatokat s előkészületben van az egységfront megalakítása Angliában is, ahol a szélsőségesek be fognak olvadni a munkáspártba

Meggyilkolták és kirabolták Roman ősz főrabbiát

Borzalmas büntény áldozata lett a romani hitközség tudós lelkipásztor, Schächter Mózes

Bucuresti-Bukarest, március 11. (Az Uj Kelet tud.) A regái zsidóságot borzalmas büntény tartja izgalomban, amelynek a Roman város köztisztelőben álló, ősz főrabbiája, Schächter Mózes esett áldozatul. A főrabbi az Aron ucca 8. sz. alatti házában lakott feleségével. Szombaton reggel a szomszédoknak feltűnt, hogy a rabbi és felesége, akik már a kora reggeli órákban templomba szoktak menni, nem mutatkoznak. Kéne órák bekopogtatták az ajtón, de zárva találták, belülről pedig senkinek válaszolt a hívásra. Ertesítették a rendőrséget és hatóságai segédlettel feltörték a rabbi lakásának ajtaját, mire borzalmas látvány tárult eléjük. A házszoba padlóján hatalmas vértöcsében halva feküdtek az ősz

rabbi és felesége. Fejszecsapásokkal ölték meg őket. A mindig rendes és tiszta lakásban minden butordarab el volt mozdítva helyéről.

A rendőri vizsgálatnak nem volt nehéz megállapítani, hogy rablógyilkosság történt. Hatvanezer lej készpénzt: a rabbi egész vagyonát rabolták el a betörők, akik minden mozgatható érték tárgyat magukkal vittek. A gyilkosság hajnali 3 óra tájban történhetett.

A város zsidó lakossága leirhatatlan megdöbbenéssel fogadta a borzalmas hírt. Schächter Mózes nemesebb értelemben vett lelkipásztor volt a hitközségnek, amelynek szegényeit erején felül is-tápolta és segítette.

Az aranyadótól és drákói büntetéstől való félelem következtében óránként ötvenezer dollárral nő az amerikai jegybankok aranykészlete

Tegnap 35 millió dollár értékű aranyat szolgáltattak be a new-yorki Federal Reserve bankhoz. Titkosrendőrök nyomozzák ki az aranyrejtegetőket

London, március 11. Az Evening Standard távirata szerint az amerikai aranyadótól való félelem következtében tegnap 35 millió dollár értékű aranyat szolgáltattak be a new-yorki Federal Reserve Bankhoz. Az utóbbi napokban visszaszárvárgott arany értéke megközelíti a 80 millió dollárt. Egyidejű jelentés szerint a 12 szövetségi jegybank ma megnyitotta pénztárait.

Amint az előrelátható volt, a Wall-Street harcban áll Roosevelttel az aranyért és intézkedéseit lehetőleg szabotálni igyekszik.

Woodin amerikai pénzügyi államtitkár kijelentette, hogy a kormány hozzájárulhat ahhoz, hogy a clearingházak saját felelősségükre szükségpénzt bocsássanak

ki a lokális jellegű készpénzhiány megszüntetése érdekében.

Az amerikai szövetségi jegybankok irodáiban most állítják össze azoknak a névsorát, akik az utóbbi két évben aranyat vásároltak s azt kivonták a bankok birtokából.

A hatóságok felhívásokat adtak közre a közönséghez, amelyekben azzal fenyegették meg az embereket, hogy titkosrendőrök fogják kinyomozni az aranyrejtegetőket.

A new-yorki Federal Reserve Bank hivatalos órai alatt óránként átlag ötven ezer dollár értékű aranyat kap vissza.

London, március 11. A nemzetközi devizapiacokon a dollárt és a new-yorki kifizetést még mindig nem jegyzik.

Március 16. csütörtök

Corso Mozdó

ezen a napon mutatja be azt a filmet, melyet nem a reklám, hanem a szigorú kritika helyezett a többi filmek felé.

Élve hozzatok őket haza!!

Filmek eddig soha nem látott jelenetek. Egy 10 m. hosszú óriáskigyó hatalmas küzdelme a királytigrissel. Mindenkinek meg kell néznie!

mokratáknak az együttműködésre vonatkozó részletes kommunista javaslatokat s előkészületben van az egységfront megalakítása Angliában is, ahol a szélsőségesek be fognak olvadni a munkáspártba

Mindenki csirkefogó, aki nem náci

Berlin, március 11. Hitler felhívást intézett pártjához, továbbá a rohamosztágozokhoz és a védőcsapatokhoz, melyben közölte, hogy a hatalom teljessége az ősz szes tagállamokban a birodalmi kormány intencióinak megfelelő kormányzatok kezébe került.

A kancellár figyelmezteti hiveit a fegyelmezettségre és az erőszaktól való tartózkodásra.

Göring tegnap Essenben példátlan heveséggel támada a marxista fronton kívül a centrumot is, amelyet fekete internacionálénak s a többi internacionálékkal együtt csirkefogó-szervezkedésnek bélyegezett. Hangoztatta, hogy politikai gonosztevők nem várhatnak védelmet a német rendőrségtől semilyen esetben sem

Bejelentette, hogy a kormány törvényt fog hozni a nyugdíjnélküli tisztviselői elbocsátások keresztülvitelére azokkal szemben, akik múltjukban a nemzeti érdekeknek ártottak.

Felszólította hiveit, hogy a harcot teljes erővel folytassák tovább. A szocialista sajtó újraengedélyezésével kapcsolatban Göring kijelentette, hogy erre mindaddig senki sem számíthat, amíg a külföldi szociáldemokrata sajtóorgánomok meg nem változtatják gyalázkodó hangjukat a Hitler-kormányval szemben.

Berlin, március 11. A nemzeti szocialista breslauer lapja támadja Hugenbergéket. Hangoztatta, hogy nem ő, hanem a hitleri eszme vívőereje szerezte meg a birodalmi kormányt az abszolút többséget. Berlinben nem tudják, mennyiben fedi a breslauer lap álláspontját a berlini központ vélekedése ebben a kérdésben.

HITLER ÉS A SZINAJ. Szombator este a Magyar Színházban megtartandó Nagy Vidám Művészet során nemcsak a Gabelláról lesz szó, hanem a Szinaj-egyesületről és annak mindenféle kapcsolatairól, még Hitlerrel is. A kolozsvári zsidó közélet, a Zsidó Párt számára nagy szerep jut abban a satirikus párbeszédben, amit Szakács Árpád és Réthely Ödön fognak a felvonások között tartani. H. Devecseri Anci mozgásművészeti iskolájának tánc csoportja bámulatosan szép produkciója kimagasló része lesz a programnak, amely két és félórás kacagató és élvezetes szórakozást fog nyújtani — moziárak mellett.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon: 3-77.

Taxa postală plătită în nume No. 224.713-92

da Baron L. P. Telefon: 9-77. Havonta 118. évre 600, egész félévre 6, egész detések díjsza KELET az rsidóság egye keink utány rás megjelölés

A szakértő

Most nem ar lünk, amelyet eolatban emle Nem mondva szélünk tehát, szágyszerre elis Auboin pénz ról. Mert olvassu a gazdasági let Azt mondja, a hitelt és eg krizist. Érdekes. Hogy ugy m Hogy milyen A hitelt hely Olyan, mint nek az ország szakértő? Hogy ezt kit Szembekő

Az embernek Hogy mennyive egy kérdés, a nak hozzá sors

Itt van a ta lult és rendkiv

Másfél évvel zógazdasági ta anélkül, hogy szegre rugnak kül, hogy gond pénzforrásokról volna bouyolit tét.

Az eredmény ság fizetéséről rszt. Tizezrek jesen érdemtele nyeit.

Már akkor m felelő statiszt egy ilyen, az ügyi életére a

Megismételjü Sorra kerül lémája is. Eze vonatkozó törvé jésztették jőfor április 1-ig meg

Anélkül, hog mentnek a le volna arról, tartozások, am állam. Anélkü mely kategória delmet...!

Ez az eljárás komoly törvény lehetne nevezni

Midas kirá

Az, ami ma lettébb figyelat az aranyimadat rupelő szentség nemcsak földre meg a föld, ha ben is.

A szent, a m len, a fétisztit ingott a talaj s ben bankok ezr további százeze

A pánik órágt — jöleső elégt naiv és korlát ember van me Street, a dollár negyede is.

Meg kell adn gazdasági forr földindulásban tálisan mutatja gazdasági újját és az egész pa állják meg a h Európában!